



**NYUTEXAMINERADE SJUKSKÖTERS KOR OCH DERAS
UTVECKLING I YRKESROLLEN**

En litteraturöversikt

**NEWLY GRADUATED NURSES AND THEIR DEVELOPMENT IN
THE NURSING ROLE**

A literature review

Sjuksköterskeprogrammet 180 högskolepoäng

Självständigt arbete, 15 högskolepoäng

Examinationsdatum: 25 januari 2021

Kurs: K54

Författare: Claudia Höglund

Författare: Maria Castillo

Handledare: Ulrika Södergren

Examinerande lärare: Mia Bergenmar

SAMMANFATTNING

Bakgrund

På vägen från novis till kompetent sjuksköterska finns det många faktorer som påverkar transitionen. Detta beror på att det finns ett tydligt glapp mellan teori och praktik för nyutexaminerade sjuksköterskor, vilket leder till att känslan av att vara redo inför den professionella yrkesrollen saknas när det efter examen är dags att börja arbeta som sjuksköterska. Genom att stötta de nyutexaminerade sjuksköterskorna under transitionen från novis till kompetent kan man förutom att ge de novisa sjuksköterskorna bättre förutsättningar för att lyckas i yrkesrollen, även främja patientsäkerheten.

Syfte

Syftet var att beskriva vad som påverkar den nyutexaminerade sjuksköterskans transition från novis till kompetent i sjukhusmiljö.

Metod

Arbetets metod var en icke-systematisk litteraturöversikt. Datainsamlingen utfördes genom databassökningar i CINAHL och PubMed och totalt 15 vetenskapliga artiklar inkluderades i resultatet. Samtliga inkluderade artiklar granskades utifrån Sophiahemmet högskolas bedömningsunderlag för vetenskaplig klassificering avseende studier med kvantitativ och kvalitativ metodansats. Dataanalysen skedde genom en integrerad analysmetod där de inkluderade artiklarnas resultatdel jämfördes och kategorier togs fram.

Resultat

Resultatet visade att det fanns fyra huvudkategorier vilka beskriver hur man kunde underlätta transitionen från novis till kompetent sjuksköterska i sjukhusmiljö. Kategorierna var utvecklande och hämmande faktorer, simulationsövningar, kliniska stödprogram och handledning.

Slutsats

Utvecklande och hämmande faktorer påverkade transitionen till kompetent sjuksköterska. Kliniska stödprogram visade sig vara en stor tillgång för de nyutexaminerade sjuksköterskorna. Det kan vara rimligt att öka antalet platser på dessa program som finns i landet för att alla ska få de bästa förutsättningarna att utvecklas inom yrkesrollen. Även simulationsövningar hade en positiv inverkan på de novisa sjuksköterskornas kompetensutveckling. Handledning är också en tillgång men kan däremot behöva utvecklas för att uppnå sin fulla potential som stöd i de novisa sjuksköterskornas kompetensutveckling.

Nyckelord: Praktik under handledning, Simulationsträning, Sjuksköterskeprofessionen,

Yrkeskompetens

ABSTRACT

Background

Many factors affect the transition from novice to competent nurse. This is because there is a gap between theory and practice which leads to a feeling of being unprepared for the professional role. By supporting newly graduated nurses during their transition from novice to competent nurse, it is possible to give them better conditions to develop their skills and promote patient safety.

Aim

The aim was to describe what affects the newly graduated nurse's transition from novice to competent in a hospital environment.

Method

This was a non-systematic literature review. Data collection was performed through database searches in CINAHL and PubMed. A total of 15 scientific articles were included in the results. Included articles were reviewed on the basis of Sophiahemmet University's assessment for scientific classification for quantitative and qualitative method approaches. An integrated data analysis was used where the results part of the included articles was compared to form categories.

Results

Four main categories described how to facilitate the transition from novice to competent nurse in a hospital environment. The categories were: developing and inhibiting factors, simulation practice, clinical support programs and preceptorship.

Conclusions

Developing and inhibiting factors influenced the transition to a competent nurse. Clinical support programs proved to be a great asset for the newly graduated nurses. It may be reasonable to increase the number of places on these programs available in the country so that everyone has the best conditions to develop in the professional role. Simulation practice also had a positive impact on their competence development. Preceptorship is also an asset but needs to be developed to achieve its full potential as support in the novice nurses' competence development.

Keywords: Nursing, Preceptorship, Professional competence, Simulation training

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INLEDNING	1
BAKGRUND	1
Sjuksköterskeutbildningen	1
Den nytexaminerade sjuksköterskans färdigheter inför arbetslivet	2
Sjuksköterskans ansvarsområde	3
Sjuksköterskans kompetensutveckling	5
Teoretiskt utgångspunkt: Dr. Benners teori – från novis till expert.....	5
Problemformulering	7
SYFTE	7
METOD	7
Design.....	7
Urval.....	7
Datainsamling.....	8
Kvalitetsgranskning.....	10
Dataanalys	11
Forskningsetiska överväganden	11
RESULTAT	12
Utvecklande och hämmande faktorer	12
Simulationsprogram	15
Kliniska stödprogram	15
Handledning	17
DISKUSSION	17
Resultatdiskussion.....	17
Metoddiskussion.....	20
Slutsats	22
Fortsatta studier	22
Klinisk tillämpbarhet och samhällsrelevans.....	23
REFERENSER	24

BILAGA

INLEDNING

Att vara sjuksköterska innebär ett stort ansvar. Av den anledningen kan steget från att vara student och ta sjuksköterskeexamen, för att därefter börja arbeta kliniskt, kännas som ett stort steg. Detta stora steg kan leda till att den nyutexaminerade sjuksköterskan känner en osäkerhet i sin yrkesroll på grund av brister i den kompetens som krävs för att kunna bedriva säker vård av god kvalitet. Därför har författarna i det här arbetet valt att beskriva vad som krävs för att en nyutexaminerad sjuksköterska ska utvecklas kompetensmässigt, för att känna trygghet i sin arbetsroll.

BAKGRUND

Sjuksköterskeutbildningen

För att läsa en högskole- eller universitetsutbildning i Sverige krävs en grundläggande behörighet. Enligt Högskoleförordningen (1993:100) har alla som läser en högskole- eller universitetsutbildning, rätt att få både studievägledning och hjälp att orientera sig i det yrke som de utbildar sig i (Utbildningsdepartementet, 1993). I Sverige är sjuksköterskeyrket ett legitimerat yrke sedan 1958. Idag krävs det en examen från sjuksköterskeutbildningen som utgör 180 högskolepoäng varav 90 av dessa omfattar fördjupad kunskap inom ämnet omvårdnadsvetenskap, samt ett examensarbete om 15 högskolepoäng inom samma ämne för att kunna ansöka om sjuksköterskelegitimation (Utbildningsdepartementet, 1993).

Utbildningen är utformad utefter den kompetens som en sjuksköterska förväntas besitta vid examen. Denna kompetens inkluderar bland annat teamarbete, empatisk förmåga, planering, ledning, utveckling samt teoretiska- och praktiska kunskaper (Utbildningsdepartementet, 1993).

Omvårdnadsvetenskap

Enligt svensk lagstiftning (10. kap. 1§ Patientsäkerhetslagen, 2010) skall vård utföras baserad på vetenskapliga och evidensbaserade grunder, och det är här omvårdnadsvetenskapen kommer in. Den medicinska vetenskapen är väl beprövad och det har utförts forskning kring denna, men en stor del av vården som helhet är just omvårdnad och allt som hör till. Detta innebär att det är av stor vikt att även omvårdnadsområdet är väl utforskat för att uppnå en så hög effektivitet samt patientsäkerhet som möjligt (Hallberg Rahm, 2003). Begreppet omvårdnadsvetenskap är brett och svårdefinierat. Det kan beskrivas som vetenskapen om hälsa i det stora hela och människans livsspann ur ett hälsofrämjande perspektiv, samt omvårdnad av personer i behov av vård och hur man genom omvårdnadsåtgärder kan främja individens egen förmåga att uppnå hälsa (Institute of Medicine [US] Division of Health Care Services, 1983). Genom att utgå från omvårdnadsvetenskap och forskning inom ämnet när man som sjuksköterska utför omvårdnad, kan man säkerställa att vården som erbjuds är välbeprövad och evidensbaserad vilket leder till en patientsäker och kvalitativ vård.

Sjuksköterskestudenters lärande

Den undervisning som sjuksköterskestudenter får är till stor del teoretisk, men innehåller även verksamhetsförlagd utbildning (VFU). Den teoretiska kunskapen ska sedan implementeras i praktiken på patientnivå för att kunna få, samt utveckla, en bredare insikt i vad yrket innebär (Flott & Linden, 2016). De olika miljöer som studenter får chans att

utveckla sina kunskaper i, är mycket avgörande för lärandet eftersom det är här sjuksköterskestudenter får möjlighet att träna på alla de arbetsuppgifter som en utbildad sjuksköterska utför. Flott och Linden (2016), menar alltså att man får en djupare inblick i den skicklighet, beslutsförmåga samt det förhållningssätt som krävs för att vara en kompetent sjuksköterska i den kliniska verksamheten. Även Rostani och Khadjooi (2010), lyfter fram att den kliniska miljön är den främsta källan till ett högkvalitativt lärande eftersom man får se de problem som kan uppstå med egna ögon och skapa en egen uppfattning om situationer. Jantzen (2019) redogör för hur en viktig del av sjuksköterskans lärande sker under utbildningen, men även i början av yrkesutövandet.

Tillhörighet och självförtroende - dess inverkan på sjuksköterskestudenters lärande

Innan en sjuksköterska tar sig ut i arbetslivet på egen hand, har denna under sin utbildning fått chansen att utveckla sina kunskaper kliniskt på olika placeringar. I en studie som gjorts av Levett-Jones & Lathlean (2008), har man försökt komma fram till vilken den främsta källan bakom ett gott kliniskt lärande är, och fastställt att detta är tillhörighet. Människor är sociala varelser som är i stort behov av bekräftelse för att kunna fungera som vanligt eftersom det har en stor påverkan på vår psykiska, fysiska och sociala hälsa (Levett-Jones & Lathlean, 2008). Brist på tillhörighet kan därför enligt Levett-Jones & Lathlean (2008), bland annat leda till ångestproblematik och dåligt självförtroende. Vilket är negativt då sjuksköterskestudenter är i stort behov av självförtroende för att kunna utvecklas under sin studietid.

Levett-Jones & Lathlean (2008), redogör för olika faktorer som är avgörande för att främja studenters känsla av tillhörighet baserat på studenters egna upplevelser. Man fann att tillhörighet kunde uttryckas i flera olika dimensioner, som alla påverkar sjuksköterskans kompetensutveckling tillsammans.

Ett professionellt självförtroende är också viktigt för att kunna få en effektiv utveckling i sitt yrke. I en studie gjord av Chesser-Smyth & Long (2012), framkommer det att de flesta nyutexaminerade sjuksköterskorna har dåligt självförtroende i början av sin yrkesutövning. Detta brukar framförallt bero på att man inte fått tillräcklig klinisk erfarenhet under sin utbildning, för att kunna känna sig trygg i sitt arbete.

Den nyutexaminerade sjuksköterskans färdigheter inför arbetslivet

En nyutexaminerad sjuksköterska förväntas besitta de teoretiska kunskaperna som krävs för att kunna utföra god och evidensbaserad vård (Forsman et al., 2012). Under det första halvåret av sjuksköterskans yrkestid hämtar dock majoriteten av de nyexaminerade sjuksköterskorna information från externa källor såsom kollegor istället för att förlita sig på sin egen kompetens (Voldbjerg et al., 2016), vilket enligt Cleary et al. (2011) beror på en osäkerhet och brist på självförtroende.

Många nyutexaminerade sjuksköterskor upplever enligt tidigare forskning att den teoretiska kunskapen inte överensstämmer med den praktiska verkligheten ute i den kliniska verksamheten, vilket i sin tur leder till förvirring och en känsla av att inte besitta tillräcklig adekvat kunskap för den nya yrkesrollen, samt ett behov av stöd från mer erfarna kollegor (Whitehead, 2001).

Transition

Transition är något alla genomgår i livet. Det kan handla om transition från barn till vuxen, eller transition från frisk till sjuk. Fokuset i detta arbete kommer att ligga på transitionen från nyutexaminerad till kompetent sjuksköterska. Afaf Meleis (2010) förklarar i sin bok om transitionsteorin att transitioner kan definieras som övergången från en relativt stabil plats i tillvaron, till en annan relativt stabil plats, och att detta sker på grund utav viktiga händelser, stora steg och förändringar i livet. Meleis förklarar att transitioner är en stor del av sjuksköterskors liv då de patienter man stöter på ofta genomgår en transition, från frisk till sjuk, sjuk till frisk, från gravid till att bli förälder med mera. Hon lyfter dock också fram att sjuksköterskor själva genomgår en professionell transition, från den nyutexaminerade sjuksköterskans övergång till den professionella yrkesrollen.

Glappet mellan teori och praktik

Redan under 1990-talet identifierade man att det finns ett glapp mellan den teoretiska kunskapen man som sjuksköterskestudent lär sig, och den kliniska verkligheten (Rolfe, 1998). Det vill säga i en klinisk situation. Trots att detta glapp som kallas för theory-practice gap, eller glappet mellan teori och praktik, är något som erfarna sjuksköterskor emellanåt stöter på, så är det främst nyutexaminerade sjuksköterskor som upplever detta (Scully, 2011). I en studie som gjordes i början av 2000-talet framgick det att sjuksköterskestudenter ansåg att den kliniska delen av deras utbildning inte var tillräcklig för att de skulle vara kompetenta i sin yrkesroll (Sharif & Masoumi, 2005). Samtidigt kan det för vissa kännas som att den teoretiska kunskapen är överflödigt. Vilket gör att man inte finner tillräckligt många situationer där man kan använda sig av den fullt ut (Al Awaisi et al., 2015).

Sjuksköterskans ansvarsområde

Sjuksköterskan har ett specifikt ansvarsområde vilket är omvårdnad. Genom att planera för, och ge god omvårdnad kan sjuksköterskan främja god hälsa och på så sätt öka livskvaliteten för den som är i behov av det. Enligt European Federation of Nurses Associations [EFN] (2015) grundas omvårdnadshandlingar både i sjuksköterskans vetenskapliga kunskaper men även i ett humanistiskt perspektiv som värnar om att inte objektifiera de individer som är i behov av sjuksköterskans professionella kompetens. Det är viktigt att sjuksköterskan skapar relationer som är baserade på tillit och förtroende med sina patienter, för att få ett bredare perspektiv av patientens situation. På så sätt blir det enklare att identifiera de behov som varje enskild individ besitter, vilket i sin tur gör det möjligt att fastställa korrekt anpassade omvårdnadsdiagnoser baserade på den subjektiva och objektiva information som mottagits från patienten (EFN, 2015).

Omvårdnad

Omvårdnad är ett yrkesområde som utgörs av till stor del erfarenhetsbaserade kunskaper och har ett holistiskt fokus. Enligt tidigare forskning innebär detta att man ser människan som en helhet när omvårdnad bedrivs, för att på bästa sätt kunna förstå hennes omvårdnadsbehov (Cumbie, 2001). Genom att förhålla sig till ett humanistiskt perspektiv i sitt arbete kan sjuksköterskan synliggöra och därmed tillgodose alla de existentiella, andliga, fysiska, psykiska och sociala behov en individ kan tänkas ha samtidigt som man värnar om dennes integritet (Svensk sjuksköterskeförening, 2017). Till följd av detta kan

man arbeta aktivt med att bevara patientens autonomi och undvika att kategorisera vederbörande i relation till både de synliga och osynliga egenskaper som denne besitter, och istället ge behandling utifrån dennes unicitet vilket gör omvårdnaden personcentrerad (Mapes et al., 2020).

Kliniska resonemang

Att kunna resonera och ta kliniska beslut är en viktig egenskap man som sjuksköterska bör besitta. Detta beror framförallt på att sjuksköterskor som kan använda sig av denna förmåga på ett effektivt sätt, har större chans att ha en positiv inverkan på patienters vård (Aiken et al., 2003). Detta effektiva tänkande kan enligt Aiken et al. (2003) även appliceras i de situationer där patientens mående försämras, då man upptäckt att brister i att resonera kliniskt står för större delen av de negativa följderna som patienter kan drabbas av, och att det fanns ett samband mellan detta och patienters dödlighet.

I en studie gjord av Scheffer & Rubenfeld (2000) kom man fram till att en klinisk resonemangsförmåga grundar sig till stor del i intuition och kreativitet. Samtidigt har man kommit fram till att förmågan att föra kliniska resonemang är mycket avgörande för vårdens kvalitet och grundar sig i sjuksköterskans professionella ansvar.

Kliniska resonemang görs i flera steg. Detta beror på att det är under denna process som sjuksköterskor samlar in information om patienter, för att sedan planera och genomföra omvårdnadsåtgärder. För att tydliggöra kan man därför säga att ett effektivt kliniskt resonemang går ut på att sjuksköterskan sällar ut den viktigaste informationen som fås från patienterna, för att på så sätt kunna utföra de omvårdnadsåtgärder som patienten är i behov av redan från start (Levett-Jones et al., 2010). Enligt Thompson et al. (2008) kan detta vara ett förlopp som lätt kan påverkas av tidsbrist. Därför är det viktigt att alltid reflektera kring de beslut som fattats kring patientens vård i slutet av processen.

Sjuksköterskans sex kärnkompetenser

De sex kärnkompetenserna har etablerats för att tydliggöra den kompetens som legitimerade sjuksköterskor måste besitta för att kunna bedriva god omvårdnad och har utformats av Institute of National Academies och Quality of Safety Education of Nurses [QSEN] (u.å). Sjuksköterskans sex kärnkompetenser är följande; personcentrerad vård, säker vård, informatik, evidensbaserad vård, samverkan i team samt förbättringskunskap (Institute of National Academies & QSEN, u.å).

Personcentrerad vård

Personcentrerad vård är en kärnkompetens som innebär att man som sjuksköterska har ett personcentrerat förhållningssätt som hjälper till att synliggöra, och därmed tillgodose alla de existentiella, andliga, fysiska, psykiska och sociala behov en individ kan tänkas ha. Samtidigt som man värnar om dennes integritet och bevarar autonomi (Walton, 2013). Det är viktigt att bedriva personcentrerad vård eftersom patienter ska behandlas som unika individer och inte objektifieras. Detta beror på att alla personer har olika förutsättningar vilket innebär att sjuksköterskor måste vara lyhörda för patientens individuella behov (Entwistle & Watt, 2013). Det har visat sig att personcentrerad omvårdnad har haft en god påverkan på patienters egenvård vilket har bidragit till en förbättrad allmän hälsa för dessa (Pirhonen et al., 2016).

Säker vård

Främsta anledningen bakom denna kärnkompetens är att det inom sjukvården finns många risker som kan uppstå om man inte arbetar på ett säkert sätt. En sjuksköterska ska besitta kunskaper i att hantera risker och även rapportera dessa. Sjuksköterskan ska också kunna föreslå möjligheter för att förhindra att riskfyllda situationer uppstår. Man ska även kunna hantera information på rätt sätt genom att förhålla sig till de lagar och föreskrifter som finns. Det ligger även i sjuksköterskans ansvar att hantera läkemedel (Barnsteiner, 2013). Cronenwett et al. (2007) redogör för vikten av att börja förbereda sjuksköterskor i att bedriva säker vård redan under deras utbildning, med fokus i att utbilda studenter kring den kompetens som krävs för att vården ska vara säker.

Samverkan i team, evidensbaserad vård, förbättringsområden och informatik

Som sjuksköterska ska man ha den kompetens som krävs för att kunna samarbeta effektivt med dem yrkesgrupper som finns i ens omgivning. Sjuksköterskans ansvar ligger även i att se till att alla i teamet får adekvat information angående patienters behandlingsprocesser. Sjuksköterskor ska kunna samverka i team och kunna ta kommando i svåra situationer för att göra detta möjligt (Disch, 2013). Att arbeta evidensbaserat hjälper sjuksköterskan att välja rätt vårdmetoder för de unika individer som är i behov av hälso- och sjukvård. Evidensbaserad vård är både vetenskapligt och erfarenhetsmässigt beprövat och har som syfte att främja goda resultat i alla patienters vård (Tracy & Barnsteiner, 2013). Som sjuksköterska ska man även ha förmågan att följa upp vårdens kvalitet och utveckla denna till det bättre, i samråd med andra vårdgivare och myndigheter. Man ska alltid kunna identifiera de brister som finns på en arbetsplats för att kunna implementera arbetssätt som förbättrar vårdkvaliteten med hjälp av nyutkommen kunskap (Johnson, 2013). Det är av stor betydelse att allting dokumenteras i enlighet med termer, begrepp och fastställda strukturer som stödjer patientens situation och personliga behov trots den nivå som vården erhållit (Warren, 2013).

Sjuksköterskans kompetensutveckling

I takt med att en sjuksköterska får erfarenhet i sitt yrke ökar även kompetensen. Kompetensutvecklingen sker oftast utifrån de behov som finns inom den verksamhet man arbetar inom, men framförallt utifrån de behov som patienterna har (Region Stockholm, u.å.). En sjuksköterska med lång yrkeserfarenhet kan med hjälp av tidigare upplevelser och den kunskap som insamlats under sitt arbetsliv göra en mer inträngande analys av sina patienter och deras vårdförlopp. Erfarna sjuksköterskor har även, enligt Region Stockholms kompetensstige för sjuksköterskor och specialistsjuksköterskor och barnmorskor i klinisk vård (u.å.), förmågan att hantera svåra vårdssituationer samt ta ansvar för den utveckling som sker på arbetsplatsen inom sjuksköterskans specifika arbetsområde, omvårdnad. Region Stockholms kompetensstige för sjuksköterskor och specialistsjuksköterskor och barnmorskor i klinisk vård är uppdelad i sju steg. Detta för att kunna göra framsteg i sin yrkesroll baserade på formella krav, vilka finns beskrivna i respektive steg (Region Stockholm, u.å.).

Teoretiskt utgångspunkt: Dr. Benner teori – från novis till expert

Dr. Patricia Benner publicerade 1982 en teori om de olika kompetensnivåerna inom sjuksköterskeyrket, from novice to expert, från novis till expert på svenska. Med hjälp av

denna teori kan man följa den nyutexaminerade sjuksköterskans transition från nyutexaminerad - novis, till erfaren - expert (Benner, 1982). Benners teori kan kopplas till Region Stockholms kompetenssteg för sjuksköterskor, specialistsjuksköterskor och barnmorskor. Denna steg har 7 steg, varav fyra steg är relevanta för den grundutbildade sjuksköterskans kompetensutveckling från novis till kompetent (Region Stockholm, u.å).

I detta arbete är novis till kompetent mest relevant då dessa är de nivåer som främst kommer att ligga i fokus. Detta beror på att nyutexaminerade sjuksköterskor framförallt faller in inom dessa grupper.

Novis

Enligt Benner (1982) så har noviser ingen erfarenhet av de uppgifter som de förväntas klara av. En ingångsport för noviser är att lära sig genom att utföra objektiva uppgifter såsom att mäta blodtryck och puls där det finns tydliga mätvärden och regler att förhålla sig till.

Det stora problemet hos en novissjuksköterska är att bristen på erfarenhet leder till svårigheter att göra bedömningar och att fatta egna beslut. Detta gör att sjuksköterskan kan följa instruktioner och klara praktiska moment, men att denna inte besitter förmågan att prioritera uppgifter eller veta när regler gäller, respektive när undantag behöver göras (Benner, 1982).

Avancerad nybörjare

En avancerad nybörjare har stött på tillräckligt många situationer i det verkliga yrkeslivet för att kunna klara sig någorlunda bra på arbetsplatsen och kan sätta ihop tidigare upplevelser till erfarenhet (Benner, 1982). Genom denna erfarenhet kan sjuksköterskan utföra uppgifter som är något icke objektiva, och skiljer sig beroende på patient och situation. En avancerad nybörjare behöver dock oftast stöd i prioritering då individen ännu inte har lärt sig att se förbi de generella regler och riktlinjer som fortfarande krävs som stöd för en avancerad nybörjare (Benner, 1982).

Kompetent

En sjuksköterska som ses som kompetent har enligt Benner (1982) oftast varit yrkesverksam i 2–3 år. En kompetent sjuksköterska kan till skillnad från en novis eller avancerad nybörjare se det långsiktiga målet i sina handlingar. Detta bidrar till att individen kan börja prioritera uppgifter och handlingar genom att se vad som är relevant i längden (Benner, 1982).

Den kompetenta sjuksköterskan kan hantera det som förväntas av denna, och kan arbeta effektivt och organiserat, men besitter inte den snabba arbetstakten som en expert innehar och är något bristfällig i arbetsflexibilitet (Benner, 1982).

Skicklig och expert

När en sjuksköterska har nått det skickliga stadiet i sin utveckling så ser denna oftast helheten i situationen som finns framför individen istället för att se allt som separata delar. Då den skickliga sjuksköterskan har samlat på sig relativt mycket erfarenhet vet denna ofta vad som kan förväntas av en situation (Benner, 1982).

En sjuksköterska som räknas som en expert inom yrket behöver inte förlita sig på riktlinjer för att veta vad som behöver göras i en vårdssituation, utan har en djupgående förståelse som bäst kan beskrivas som intuition, tack vare sin erfarenhet (Benner, 1982).

Problemformulering

Nyutexaminerade sjuksköterskor känner ofta en osäkerhet när de börjar arbeta kliniskt och har ofta inte tillräckligt mycket självförtroende i sin nya arbetsroll. Detta beror för det mesta på en känsla av att den teoretiska kunskapen inte räcker till när det kommer till att utöva omvårdnad inom klinisk verksamhet, vilket i sin tur leda till förvirring och tankar om att man inte räcker till kunskapsmässigt. Anledningen till detta är att det finns ett glapp mellan den teoretiska kunskapen som nyutexaminerade sjuksköterskor besitter vid examen, och den praktiska kunskapen de förväntas ha av organisationen och kollegorna på arbetsplatsen utifrån de riktlinjer som finns för sjuksköterskors kompetens. För att kunna erbjuda en så patientsäker och kvalitetsmässig vård som möjligt är det av stor vikt att glappet mellan teori och praktik minskar och att den nyutexaminerade sjuksköterskan får de bästa möjliga förutsättningarna att känna sig trygg i rollen som sjuksköterska. Det är av denna anledning det var viktigt att ta reda på vilka faktorer som påverkar den nyutexaminerade sjuksköterskans kompetensutveckling med sin utbildning som grund. Utan denna kunskap finns det risk för att nyutexaminerade sjuksköterskor inte kan utföra omvårdnad av god kvalitet, vilket i sin tur leder till att patientsäkerheten hotas.

SYFTE

Syftet var att beskriva vad som påverkar den nyutexaminerade sjuksköterskans transition från novis till kompetent i sjukhusmiljö.

METOD

Design

Den design som valdes för detta arbete var en icke-systematisk litteraturöversikt vilken grundar sig på specifika vetenskapliga artiklar. För arbetet valdes primärkällor ut för att besvara det syfte som formulerats på ett evidensbaserat vis. En litteraturöversikt innebär att insamlingen av data baseras på vetenskaplig litteratur. Den kan vara systematisk eller icke-systematisk, där en systematisk litteraturöversikt har mer vetenskaplig tillförlitlighet (Rosén, 2017). Däremot kan även icke-systematiska litteraturöversikter ge god lärdom som kan vara av stor betydelse för det specifika området som forskningen bedrivits inom. Detta beror på att man kan ha god användning av den kunskap som sammanställts ur befintlig forskning för att sedan tillämpa denna i den kliniska verkligheten inom sin yrkesutövning (Kristensson, 2014).

Urval

Avgränsningar

Artikelsökningen utfördes med vissa inklusions- och exklusionskriterier för att på så sätt få möjligheten att göra tydliga avgränsningar kring vilka artiklar som var relevanta eller icke relevanta för studien (Polit & Beck, 2012). Vid urvalet var det ett krav att artiklarna som valdes ut skulle vara peer-reviewed och att de skulle vara skrivna på engelska eller

svenska. Det material som användes för resultatet begränsades även tidsmässigt, de skulle vara publicerade mellan 2010-2020. Detta gjordes så att den information som användes i litteraturöversikten skulle vara så aktuell som möjligt vilket rekommenderas av Östlundh (2017).

Inklusionskriterier

För denna litteraturöversikt inkluderades studier utifrån nyutexaminerade sjuksköterskors perspektiv av att börja arbeta klinisk i sjukhusmiljö, samt närliggande yrkesrollers perspektiv av den nyutexaminerade sjuksköterskans första tid som yrkesverksam, i denna litteraturöversikt motsvarade detta de två första yrkesverksamma åren. Nyutexaminerade sjuksköterskor av alla åldrar och kön inkluderades. Både kvantitativa och kvalitativa studier samt studier med mixad metod användes (Danielsson, 2017).

Exklusionskriterier

Sjuksköterskor som tidigare arbetat som sjuksköterskor men som nyligen specialiserat sig exkluderades. Detta beror på att dessa sjuksköterskor redan hade klinisk erfarenhet. Även studier som utförts i rurala områden valdes bort. Både systematiska och icke-systematiska litteraturöversikter uteslöts. Utöver detta så användes inte heller artiklar som inte stämde överens med Sophiahemmetts kvalitetsgranskning och var av låg kvalitet enligt denna, samt artiklar som inte beskrev om dessa följde några forskningsetiska riktlinjer (se bilaga A).

Datansamling

Datansamlingen gjordes med specifika sökord anpassade efter de valda inklusions- och exklusionskriterierna. Detta för att återfinna artiklar som var relevanta för syftet samt undvika de artiklar som inte var av relevans för detta. Cumulative Index to Nursing and Allied Health Literature [CINAHL] och Public Medline [PubMed] användes till att göra sökningar då dessa databaser har främst fokus på medicin och omvårdnad (Kristensson, 2014). Med hjälp av Medical Subject Headings [MeSH] kunde även de korrekta termerna användas för att söka i de två databaserna.

De sökord som användes vid databassökningen var "professional competence", "nurse's role", "nursing skills", "nursing role", "transition", "theory practice gap", "newly graduated", "new graduate", "newly licensed", "newly qualified", "early career" och "novice nurse". Detta för att komma fram till vad som krävs för att påverka nyutexaminerade sjuksköterskors kompetensutveckling (se tabell 1). En blocksökning utfördes med hjälp av de booleska operatorerna "OR" och "AND". Medan "OR" användes för att skapa block med sökord som hade liknande betydelse, användes "AND" för att kombinera de block som skapats med varandra. Resultatet av den slutgiltiga sammansatta blocksökningen som gjordes i databasen PubMed gav 222 träffar. Medan den slutgiltiga sammansatta blocksökningen i CINAHL gav 189 träffar. Detta innebar att det totala antalet träffar från de två databaserna tillsammans var 411 stycken efter blocksökningarna.

När en systematisk sökning gjorts och artiklar som var relevanta enligt de valda kriterierna hittats, gjordes en sällning i två steg. Först utfördes en granskning där artiklar valdes ut utefter abstract genom att båda författarna läste dessa grundligt, för att sedan sälla ut de mest väsentliga genom en kvalitetsgranskning av fulltextartiklarna som kunde svara på syftet (Kristensson, 2014) (se tabell 1).

Tabell 1. Presentation av datainsamling.

Databas Datum	Sökord	Avgränsningar	Antal träffar	Antal lästa abstrakt	Antal lästa artiklar	Antal inkluderade artiklar
2020-11-06 PubMed	Newly graduated OR new graduate OR Newly licensed OR Newly qualified OR Early career OR Novice nurse	English, Swedish	5122	0	0	0
2020-11-06 PubMed	Theory AND Practice AND Gap	English, Swedish	1326	0	0	0
2020-11-06 PubMed	Transition	English, Swedish	4653 81	0	0	0
2020-11-06 PubMed	Transition OR theory AND practice AND gap	English, Swedish	4666 40	0	0	0
2020-11-06 PubMed	Transition OR Theory AND practice AND gap AND Newly graduated OR new graduate OR Newly licenced OR newly qualified OR Early career OR Novice nurse	English, Swedish, 2010-2020	652 avg.	0	0	0
2020-11-06 PubMed	Professional competence	English, Swedish	1092 27	0	0	0
2020-11-06 PubMed	Nurse's role	English, Swedish	3797 9	0	0	0
2020-11-06 PubMed	Nursing skills	English, Swedish	4060 2	0	0	0
2020-11-06 PubMed	Nursing role	English, Swedish	9990 0	0	0	0
2020-11-06 PubMed	Professional competence OR Nurse's role OR nursing skills OR nursing role	English, Swedish	2262 25	0	0	0
2020-11-06 PubMed	Professional competence OR nurse's role OR nursing skills OR nursing role AND Transition OR Theory AND practice AND gap AND Newly graduated OR new graduate OR Newly licenced OR newly qualified OR Early career OR Novice nurse AND Newly graduated OR new graduate OR Newly licenced OR newly	English, Swedish, 2010-2020 Abstract available	222	124	13	10

	qualified OR Early career OR Novice nurse					
2020-11-06 CINAHL	New graduates OR New graduate nurses OR new graduate role OR novice nurses		1007 8	0	0	0
2020-11-06 CINAHL	Theory-practice relationship OR theory practice gap OR transition		5128 6	0	0	0
2020-11-06 CINAHL	Profession competence OR clinical competence OR nursing skills OR nursing role		1196 13	0	0	0
2020-11-06 CINAHL	New graduates OR New graduate nurses OR new graduate role OR novice nurses AND Theory-practice relationship OR theory practice gap OR transition AND New graduates OR New graduate nurses OR new graduate role OR novice nurses	English, 2010-2020, peer reviewed Abstract available	189	77	17	5
Manuell sökning *						
TOTALT			411	201	30	15

***Manuell sökning**

Ingen manuell sökning gjordes i detta arbete.

Kvalitetsgranskning

För att nå ett så tillförlitligt resultat som möjligt i denna litteraturöversikt användes bedömningsunderlaget "Sophiahemmet högskolas bedömningsunderlag för vetenskaplig klassificering avseende studier med kvantitativ och kvalitativ metodansats" som är modifierat utifrån Berg, Dencker och Skärsäter (1999) samt Willman et al. (2011). Bedömningsunderlaget användes för att kvalitetsgranska de artiklar som kunde svara på litteraturöversiktens syfte. Kvalitetsbedömningen utgick från en skala I-III, varav I var hög kvalitet, II stod för medium kvalitet och III omfattade artiklar av låg kvalitet (se bilaga A). På så sätt kunde artiklar av nivå III vilket innebar låg kvalitet sällas ut och exkluderas.

Trettio artiklar kvalitetsgranskades, varav 15 artiklar valdes ut i enighet för att utforma litteraturöversiktens resultat. Dessa var av minst medium kvalitet (nivå II) samt att de var relevanta för syftet och uppfyllde de inklusions- och exklusionskriterier som utformats. Samtliga artiklar var även peer-reviewed, vilket var viktigt för att säkerställa kvaliteten hos dessa. När artiklarna granskades togs det reda på vilken typ av studie det var samt vilken metod som använts och hur urvalet såg ut. Det var även viktigt att ta reda på var studien var gjord och när den utfördes. Hur välbeskriven och transparent metoden var samt om studien hade någon form av etiska överväganden var också av stor vikt när artiklarnas kvalitet granskades.

Dataanalys

Alla de vetenskapliga artiklar som analyserades för att utforma denna litteraturoversikt granskades ur ett vetenskapligt perspektiv samt utifrån sin kvalitet. Detta gjordes för att säkerställa att de tillsammans skulle utforma en pålitlig och evidensbaserad studie. Artiklarnas resultatdel studerades för att kunna se hur dessa skildes från varandra, men även för att se vad de hade gemensamt. Resultaten sammanfördes sedan med varandra för att skapa en gemensam slutsats. Detta gjorde dataanalysen integrerad (Kristensson, 2014). Dataanalysen har gjorts i tre steg enligt Kristensson (2014).

Steg 1 - Granskning av artiklarnas kvalitet och innehåll

I det första steget av dataanalysen lästes de utvalda artiklarna som kunde svara på arbetets syfte genomgående för att på så sätt se vilken kvalitet de valda artiklarna hade, och om de var lämpliga att ha med i resultatdelen. Med Sophiahemmets kvalitetsgranskning som utgångspunkt kvalitetsgranskade författarna samtliga artiklar separat, och sedan kollegialt, för att på så sätt nå ett så enigt resultat som möjligt (se bilaga B).

Steg 2 - Kategorisering av artiklarnas innehåll

I detta steg analyserades innehållet av artiklarnas resultat för att se vilka gemensamma nämnare som fanns i de valda artiklarna och på så sätt dela in dessa i kategorier. Först lästes de valda artiklarna ännu en gång för att få en förståelse över temat som vardera artikeln belyste. Sedan skrevs dessa teman ner i ett digitalt dokument, vilket blev kategorierna som presenteras i resultatet. Därefter markerades de olika delarna i artiklarna och de tillhörande kategorierna i olika färgkoder för att på så sätt kunna skilja dessa åt och få en bättre översikt över de olika teman som artiklarna presenterar i sina resultatdelar.

Steg 3 - Sammanställning av resultat

Resultaten som framkommit sammanställdes utifrån de kategorier som skapats. Dessa var sedan avgörande för de ämnen med underrubriker som framkom i det slutgiltiga resultatet.

Forskningsetiska överväganden

För att utföra en studie utifrån ett etiskt perspektiv krävs bland annat att den har ett betydelsefullt syfte men även att den omfattar vetenskap av god kvalitet. Detta tillsammans med en etiskt utförd metod uppfyller de främsta kraven på utförandet, denna litteraturoversikt uppfyller dessa krav (Kjellström, 2017).

Artiklar som var godkända utifrån etiska riktlinjer, lagar och konventioner användes för att försäkra sig om att utförandet av den studie som valts att göra, gick till på ett etiskt och korrekt vis. Helsingforsdeklarationen är en av de mest prominenta etiska deklARATIONERNA, och ligger till grund för många av dessa författningar och regler. Denna har utformats av World Medical Association [WMA]. Helsingforsdeklarationen innehåller förutom etiska riktlinjer som värnar om integritet och självbestämmande, även riktlinjer för innehållet i en vetenskaplig artikel i form av design. Det är också enligt Helsingforsdeklarationen viktigt att redovisa sitt resultat oavsett vilket som uppnås (WMA, 2018). Under arbetets gång arbetades det i överensstämmelse med riktlinjer kring god forskningssed. För att säkerställa att de artiklar som valdes ut i högsta möjliga mån följde de fyra forskningsetiska

principerna, vilka är: inte-skada principen, rättvis principen, nyttoprincipen och autonomiprincipen, sågs det till att samtliga artiklar som valdes ut var godkända av en etisk kommitté.

Det kan uppstå felaktiga tolkningar i litteraturöversiktens resultat på grund av språkbegränsningar då det valda språket av artiklarna framförallt var engelska, för att motverka felöversättningar användes därför ett engelskt-svenskt lexikon. Det finns även en möjlighet att alla inkluderade artiklar inte bedömdes på ett korrekt sätt då det fanns risk för subjektiva tolkningar och skillnader i förståelsen hos läsare och författare (Kjellström, 2017). När icke-systematiska litteraturöversikter utförs råder alltid en osäkerhet i att detta sker då det finns risk att artiklar väljs ut utifrån förutfattade meningar (Rosén, 2017). För att minska risken för att detta skulle ske så reflekterades det över vilken den tidigare kunskapen inom ämnet var. Även de sökord som användes utformades efter detta för att få upp alla de artiklar som berörde det valda ämnet. De referenser som användes i arbetets alla delar redovisades med hjälp av Sophiahemmet högskolas (2020) modifierade version av American Psychological Association [APA]. Med dessa etiska överväganden som utgångspunkt kunde det säkerställas att inga resultat plagierades, förvanskades eller fabricerades (Kjellström, 2017).

RESULTAT

Det resultat som erhållits för denna litteraturstudie sammanställdes utifrån 15 vetenskapliga artiklar. Den dataanalys som gjorts presenterade olika kategorier och underkategorier som kunde svara på syftet i denna studie. De huvudsakliga kategorierna är: utvecklande och hämmande faktorer, simulationsprogram, kliniska stödprogram och handledning (se tabell 2).

Tabell 2. Presentation av kategorier och underkategorier i resultat.

Kategorier	Underkategorier
Utvecklande och hämmande faktorer	<ul style="list-style-type: none">• Interaktioner på arbetsplatsen• Strategier under sjuksköterskeutbildningen• Integrering av teori och praktik• Erfarenhet
Simulationsprogram	
Kliniska stödprogram	
Handledning	

Utvecklande och hämmande faktorer

I en studie skriven av Harrison et al. (2020) kom författarna fram till att nytutexaminerade sjuksköterskor har ett antal kringliggande faktorer i hälso- och sjukvårdsmiljön som kan påverka utvecklingen inom yrkesrollen, samt olika strategier som kan förbättra hur redo en nytutexaminerad sjuksköterska kan vara inför den kommande kliniska rollen som professionell sjuksköterska (Harrison et al., 2020). De faktorer som deltagarna i studien lyfte fram var: Sjukvårdssystemet, arbetsmiljön, hur interaktioner på arbetsplatsen gick till samt personerna som finns omkring de nytutexaminerade sjuksköterskorna på arbetsplatsen. Bland dessa faktorer fanns det även fyra områden som beskrev arbetsmiljön och hade

större inflytande på hur vården förses, vilka beskrevs som politiska, ekonomiska, organisatoriska och reglerande faktorer (Harrison et al., 2020).

En svensk studie utförd av Pennbrandt et al. (2013) avsåg att utveckla en modell som skulle beskriva de nyutexaminerade sjuksköterskornas professionella utveckling under de första arbetsåren. Pennbrandt et al. (2013) lyfter fram problemen i den organisatoriska faktorn, där det ansågs svårt att utveckla sina kunskaper som sjuksköterska i en miljö där det förväntas mycket av en. Problemen innefattade bland annat stress, negativa interaktioner mellan kollegor och patienter, samt personalbrist på arbetsplatsen (Pennbrandt et al., 2013). Även en studie av Regan et al. (2017) som beskrev nyutexaminerade sjuksköterskors upplevelse av transition, visade att en tung arbetsbörda påverkade möjligheten till en trygg övergång från student till yrkesverksam sjuksköterska. Detta på grund av att transitionen tillsammans med ett högt antal patienter och en förhållandevis liten personalstyrka ledde till att patientsäkerheten hotades. De nyutexaminerade sjuksköterskornas lärande påverkades också, då även den underbemannade personalstyrkan bidrog till att handledarskapet som skulle vara tillgängligt för de nyutexaminerade sjuksköterskorna under den första tiden var bristfällig, då det inte fanns tillräckligt med handledare åt alla (Regan et al., 2017).

I ännu en studie där man undersökte vilka möjligheter och begränsningar som påträffades av de nyutexaminerade sjuksköterskorna under den första tiden som yrkesverksamma skriven av Bjerknes & Bjørk (2012), visar resultatet att deltagarna kände att de organisatoriska faktorerna påverkade de nyutexaminerade sjuksköterskornas potential som sjuksköterskor. Detta var bland annat på grund utav stress, schemaläggningar och brist på organiserad support. De nyutexaminerade sjuksköterskorna kände att det stöd som fanns tillgängligt var reserverat för de mer erfarna sjuksköterskorna (Bjerknes & Bjørk, 2012).

Interaktioner på arbetsplatsen

Deltagarna i studien gjord av Harrison et al. (2020) lyfte fram att det finns både positiva och negativa interaktioner på arbetsplatsen. De interaktioner som förknippades med positiva känslor ledde till att de nyutexaminerade sjuksköterskorna kände sig stöttade, kände sig gladare, hade en känsla av tillhörighet och gemenskap, samt att de kunde utvecklas i yrkesrollen. Andra exempel på positiva interaktioner på arbetsplatsen var respekt, konstruktiv feedback, vänlighet, uppmuntring och hjälpsamhet. Negativa interaktioner kunde däremot innebära exklusion, överväldigande arbetsuppgifter, brist på respekt, skrämselförhållanden, nedtryckningar, brist på återkoppling och negativ icke-konstruktiv kritik, vilket i sin tur ledde till att patientsäkerheten hotades då det var större risk att dessa inte vågade ställa frågor eller uppmärksamma problem som uppkom (Harrison et al., 2020).

Studien gjord av Harrison et al. (2020) visade även att de nyutexaminerade sjuksköterskorna som hade varit med om främst positiva interaktioner i större grad visade att dessa var redo för den professionella sjuksköterskerollen. Negativa interaktioner ledde däremot till bristande förmåga att uppnå detta. Jämförelsevis tog övergångstiden från novis sjuksköterska 3-6 månader för de sjuksköterskor som varit med om positiva interaktioner på arbetsplatsen, medan det tog 12 månader eller mer för de som upplevde en hög andel negativa interaktioner. Man såg även skillnader i sjukskrivningar bland dessa två grupper, där de med positiva interaktioner hade lägre antal sjukdagar än de som upplevt negativa interaktioner. Detta gällde också risken att lämna arbetsplatsen, där det var större risk att de som upplevt negativa interaktioner sa upp sig (Harrison et al., 2020).

Strategier under sjuksköterskeutbildningen

Samma studie från Harrison et al. (2020) visar att den nytexaminerade sjuksköterskans känsla av att vara redo inför den kliniska rollen påverkas redan under sjuksköterskeutbildningen, och fortsätter under det första året. För att utvecklas på bästa sätt under denna tid fanns det strategier som förenklade övergången från novis till kompetent sjuksköterska. Under studietiden var relevanta praktikplatser, anställning inom sjukvården och en längre sammanhängande klinisk praktik under det sista studieåret hjälpsamt för att förenkla övergången (Harrison et al., 2020).

Integrering av teori och praktik

Flera studier visar hur integrering av teori och praktik i utbildningsfasen påverkar övergången från nytexaminerad till kompetent sjuksköterska (Harrison et al., 2020; Pennbrandt et al., 2013; Sterner et al., 2019).

En svensk studie utförd av Sterner et al. (2019) undersökte vilka faktorer som påverkar hur den novisa sjuksköterskan utvecklar sin kompetens för att lära sig att hantera akuta situationer, och undersökte hur integration av teori och praktik påverkade sjuksköterskekompetensen. Det var enligt de nytexaminerade sjuksköterskorna svårare att minnas kunskap som endast lärts ut teoretiskt, vilket kunde göra det svårare att omvandla denna kunskap till omvårdnadsåtgärder då konceptet inte kändes fullständigt eller helt applicerbart på den kliniska verkligheten. Studien visade att det var positivt att lära ut teoretiska delar av utbildningen genom att omsätta dessa i praktiken. Detta ledde till att förståelsen för ämnet fördjupades och konkretiserades för sjuksköterskestudenten som sedan enklare kunde applicera detta i det verkliga arbetslivet (Sterner et al., 2019).

Ytterligare en svensk studie av Pennbrandt et al. (2013) visade i sitt resultat att det kunde upplevas svårt att koppla den teoretiska kunskapen med den kliniska kunskapen utan klinisk erfarenhet. Pennbrandt et al. (2013) menar att den teoretiska kunskap som lärs ut i sjuksköterskeutbildningen inte förberedde deltagarna i studien för det verkliga arbetslivet som sjuksköterska, vilket ledde till en känsla av brist på kompetens gällande yrkesutövning på ett patientsäkert sätt.

Erfarenhet

Harrison et al. (2020) visar i sin studie att klinisk erfarenhet är en viktig grundpelare för att utveckla den nytexaminerade sjuksköterskans beredskap inför den kliniska verksamheten som professionell sjuksköterska. Genom att få erfarenhet inom yrket lärde de nyexaminerade sjuksköterskorna sig vad som krävdes av dem inom yrkesrollen, och förenklade övergången från novis till kompetent sjuksköterska. Genom att arbeta inom sjukvården under utbildningstiden förbättrade deltagarna både sina praktiska och teoretiska kunskaper om vad som krävs för att arbeta ansvarsfullt i ett vårdsammanhang (Harrison et al., 2020).

Studien av Sterner et al. (2019) visade att erfarenhet även var en viktig faktor för att utveckla kompetensen som krävs för att utöva omvårdnad under akuta situationer. Genom att studenterna fick vara delaktiga under praktikperioderna kunde de utveckla erfarenhet genom att vara involverade i de händelser som uppstod på den verksamhet där de praktiserade. Deltagarna upplevde det som att exkludering vid dessa tillfällen ledde till försämrat lärande av att hantera liknande situationer i framtiden. Studien visade också att

sjuksköterskestudenter ville ha en mer realistisk arbetsfördelning under praktiken samt mer ansvar, då dessa upplevde att den kliniska arbetsbördan var högre i den kliniska verkligheten än under studierna. Detta kunde leda till att den nyutexaminerade sjuksköterskan inte hade en lika hög känsla av ansvar vid akuta situationer när det var dags att kliva in i rollen som professionell sjuksköterska (Sterner et al., 2019).

Simulationsprogram

Det fanns flera studier som redogjorde för de förutsättningar simulationsprogram hade för nyutexaminerade sjuksköterskor i deras yrkesutövning (Chen et al., 2017; Jung et al., 2016; Woda et al., 2018).

I en studie av Jung et al. (2016) där man ville utveckla och testa effektiviteten av ett händelsebaserat simulationsträningsprogram på nyutexaminerade sjuksköterskors kompetens kom man fram till att det fanns en tydlig förbättring av kommunikationsförmågan hos de sjuksköterskor som deltagit i programmet. Simulationsövningarna utfördes med riktiga patienter och dess anhöriga för att öka deras autenticitet, vilket gjorde att möjligheterna till att arbeta i team och kommunicera med kollegor blev fler. Det var detta som hade bidragit till den utvecklade förmågan att kommunicera, dessutom blev deltagarna mer skickliga på att lösa problem (Jung et al., 2016).

I en annan studie av Woda et al. (2018) ville författarna ta reda på om ett komplement till traditionella kliniska erfarenheter i form av simulationsövningar kontra att ersätta simulering med traditionella kliniska erfarenheter hade någon inverkan på nyutexaminerade sjuksköterskors upplevelse av kompetens. Det visade sig att de deltagare som medverkat i simulationsövningar trivdes mycket bättre på sin arbetsplats än de som inte deltagit i dessa. Enligt Woda et al. (2018) kunde man även se ett tydligt samband mellan de intresseämnen som de hade valt att studera. Exempelvis kunde man se att de deltagare som kände sig mer stressade på arbetsplatsen inte trivdes lika bra på sitt arbete som de som inte var lika stresspåverkade.

Även Chen et al. (2017) hade fått goda resultat beträffande simulationsprogrammets positiva inverkan på nyutexaminerade sjuksköterskors kompetens. Studien gjordes med hjälp av ett ISST-program (Interactive situated and simulated teaching programme) som utvecklades och utformades specifikt för denna studie (Chen et al., 2017). Det visade sig att ISST-gruppen hade fått en betydelsefull utveckling i sin kompetens. De fick ökat självförtroende samtidigt som deras stressnivåer på arbetsplatsen minskade vilket är avgörande för att kunna bedriva vård av god kvalitet. Chen et al. (2017) såg även att de nyutexaminerade sjuksköterskorna blev hjälpta av att ta del av verklighetstroga problem som skulle lösas i en kontrollerad miljö eftersom det gjorde det enklare för dem att anpassa sig till verkliga situationer.

Kliniska stödprogram

Ett flertal studier visade att kliniska stödprogram kunde ha en positiv inverkan på transitionen från nyutexaminerad novissjuksköterska till kompetent sjuksköterska (Dyess & Parker, 2012; Glynn & Silva, 2013; Henderson et al., 2015; Hussein et al., 2019; Mckillop et al., 2016).

En studie gjord av Mckillop et al. (2016) undersökte de rapporterade upplevelserna av ett program kallat "nursing entry to practice programme" (NEPT), som gick ut på att integrera nyutexaminerade sjuksköterskor till arbetslivet, där även vidareutbildning på högre studienivå ingick. Resultatet av studien visade att ett kliniskt stödprogram kunde ha positiva effekter på den professionella övergången under det första året då deltagarna upplevde utveckling kring både teoretiska och praktiska delar rörande sjuksköterskeyrket. Deltagarna upplevde en bättre teoretisk förståelse för sjukdomsprocessen, bedömning av patienter samt vanliga sjukdomars patofysiologi. Gällande att applicera teorin i praktik upplevde deltagarna att självförtroendet till att kunna genomföra medicintekniska uppgifter ökade med hjälp av programmet, samt att deras kliniska färdigheter skulle förbättras om de studerade på högre nivå.

Även kritiskt tänkande upplevdes förbättrat tack vare stödprogrammet, där deltagarna angav att de utvecklats positivt i förmågan att ha en förstående bild över dess patienter och att ifrågasätta sin egen utövning av omvårdnad (McKillop et al., 2016). Däremot upplevde deltagarna i studien att förmågan att tillföra skillnader i den kliniska kontexten efter medverkan i stödprogrammet inte hade förbättrats märkbart, vilket även styrks i en studie från Australien av Henderson et al. (2015) som gick ut på att utvärdera hur ett kliniskt stödprogram hjälpte novisa sjuksköterskor med assimilering och engagemang på arbetsplatsen. Studien av McKillop et al. (2016) visade även att förmågan att utvärdera sin egen yrkesutövning också upplevdes lägre vilket kan förklaras av brist på erfarenhet inom yrket. Den mest positiva delen inom undersökningen var hur förmågan att förklara för patienterna kring deras omvårdnad, att utbildningen som erbjöds inom programmet hade en positiv inverkan på hur det gick med patienterna och att den utbildning som genomgåtts i programmet var applicerbart på arbetsplatsen (Mckillop et al., 2016).

En studie gjord av Dyess & Parker (2012) beskrev och utvärderade ett specifikt kliniskt stödprogram i USA som inriktade sig på stöd inom transitionen till yrkesverksam sjuksköterska och att utveckla ledarskapsrollen sjuksköterskor förväntas besitta (Dyess & Parker, 2012). Studien visade att deltagarnas kliniska färdighet hade förbättrats, bland annat hade ledarskapsförmågorna hos deltagarna ökat bortsett från punkten "möjliggöra andra" som låg på i stort sett samma nivå som innan programmet med en icke signifikant förändring (Dyess & Parker, 2012).

En amerikansk studie (Glynn & Silva, 2013) undersökte de nyutexaminerade sjuksköterskornas erfarenheter av huruvida ett praktikprogram kunde underlätta yrkesövergången för nyutexaminerade sjuksköterskor. Programmet involverade 16 veckors teoretisk utbildning i samband med klinisk praktik där deltagarna gick tillsammans med en handledare under ett halvårs tid. Studien visade att sju av åtta deltagare kände sig redo att gå vidare inom yrket självständigt efter programmets avslut, där handledaren hade varit det största stödet under programmets gång för att underlätta övergångsperioden. Det visade sig också vara positivt att rotera avdelningar istället för att vara på samma plats under hela programmet då detta gav en mer varierad upplevelse. Detta framkom även i studien av Henderson et al. (2015) som utvärderade ett liknande stödprogram vilket också hade ett positivt resultat. Även i detta kliniska stödprogram ingick det studiedagar, vilket hjälpte deltagarna att koppla den teoretiska kunskapen med det praktiska inom den kliniska delen av programmet. De novisa sjuksköterskorna i studien ansåg även i detta program att handledarna som fanns närvarande under programmets gång var ett stort stöd i övergångsperioden. Utöver detta uppskattades även kollegorna vara ett stort stöd (Henderson et al., 2015).

I en studie gjord av Hussein et al. (2019) forskades det kring de upplevelser av kliniskt stöd som fanns bland nyutexaminerade sjuksköterskor under en 12-månadersperiod. Det forskades även kring hur dessa bland annat påverkade upplevelsen av deras kompetensutveckling och lärande under deras transition efter examen. Det visade sig att det kliniska stödet som erbjudits hade haft god effekt, framförallt på utvecklingen av kompetensen (Hussein et al., 2019).

Handledning

I USA utfördes en studie av Watkins et al. (2016) för att ta reda på nyutexaminerade sjuksköterskors upplevelse av effekten av handledning och hur de hade påverkats av detta. Det var viktigt att de som deltog i studien hade arbetat som legitimerad sjuksköterska i maximalt 24 månader eftersom det är under de första två åren som sjuksköterskor utvecklas som mest. Genom att mäta effektiviteten av handledarskap, psykologisk "empowerment" och professionell autonomi med hjälp av skattningsskalor kunde man ta reda på deltagarnas upplevelser. Resultaten av undersökningen visade att deltagarna hade upplevt att handledningen hade haft en positiv inverkan vilket även gjorde att de fick ökat psykologiskt "empowerment" samt att de kände sig mer självständiga i sin profession (Watkins et al., 2016).

I Storbritannien gjordes ännu en studie, av Lewis & McGowan (2015), som också utgick från nyutexaminerade sjuksköterskors erfarenhet av handledare. Deltagarna, som var sjuksköterskor med erfarenhet av att bli handledda, blev intervjuade och därefter inspelade. Det visade sig att erfarenheten kring handledningen hade varit olika för varje deltagare, vilket framförallt berodde på kraven på stöd och förväntningarna av handledningen. Eftersom det fanns skillnader i dessa erfarenheter drog man slutsatsen att även fast handledning finns och erbjuds, var det inte självklart att det hade god effekt. Däremot var man noggrann med att redovisa handledningens goda effekt på självförtroendet (Lewis & McGowan, 2015).

DISKUSSION

Resultatdiskussion

Resultatet visade att det finns många faktorer som påverkar den nyutexaminerade sjuksköterskans transition från novis till kompetent. Flera studier lyfte fram att organisationen på arbetsplatsen hade stor påverkan på kompetensutvecklingen (Bjerknes & Bjørk, 2012; Harrison et al., 2020; Pennbrandt et al., 2013; Regan et al., 2017). I Benners teori om kompetensutvecklingen för sjuksköterskor (1982) framgick det att novisa sjuksköterskor ofta kände en svårighet att ta egna beslut och att veta när var sak ska göras. Detta kan försvåras när hälso- och sjukvårdsorganisationen leder till en arbetsplats där det känns svårt att hinna med till följd utav tidsbrist och personalbrist, då det finns mindre möjlighet att be om hjälp.

I en av studierna framgick det att negativa interaktioner på arbetsplatsen ledde till negativa konsekvenser för den nyutexaminerade sjuksköterskan, och patientsäkerheten (Harrison et al. 2020). Det finns ett begrepp som är relativt känt inom sjuksköterskevärlden, "nurses eat their young", (på svenska betyder detta "sjuksköterskor äter sina unga"). Detta innebär enligt Ramsey (2015) att de nyutexaminerade sjuksköterskorna ibland genomgår en form av nedtryckning, och i vissa fall ren mobbning, av de mer erfarna sjuksköterskorna på arbetsplatsen. Vikten av tillhörighet på arbetsplatsen är stor och brist på detta kan leda till

ångest och försämrat självförtroende, vilket är en viktig faktor för att effektivt utvecklas inom sin yrkesroll som sjuksköterska. Därav kan det vara nyttigt att forska vidare i hur man kan förhindra att negativa interaktioner och mobbning inom sjuksköterskeyrket sker, för att på så sätt öka patientsäkerheten och måendet för de novisa sjuksköterskorna samt att de ska kunna avancera i kompetensstegen (Benner, 1982). Det framgick även att sjuksköterskor som råkar ut för detta hade en större risk att lämna sjuksköterskeyrket, vilket blir en negativ konsekvens inte bara för individen, utan även för organisationen som drabbas av personalbrist och extra kostnader, samt kvaliteten av vården som erbjuds (Hayward et al., 2016).

Eftersom nytexaminerade sjuksköterskor enligt Rolfe (1998) ofta upplever något som kallas för "theory-practice gap" (glappet mellan teori och praktik), krockar detta med hur Harrison (2020) i sin studie beskrev att erfarenhet var en viktig faktor för att bygga sjuksköterskekompetensen vilket även Benner (1982) lägger stor vikt i när hon redogör för att erfarna sjuksköterskor är ett stort behov inom sjukvården. Samtidigt belyser Sharif & Masoumi (2005) att den kliniska praktiken i utbildningen erfarenhetsmässigt inte räcker för att den nytexaminerade sjuksköterskan ska känna trygghet i sin yrkesroll vilket också försvårar situationen för den novisa sjuksköterskan i att ta sig vidare från novis till kompetent i kompetensstegen. Ett alternativ till att utveckla erfarenhet inom branschen kan vara att arbeta inom sjukvården under studietiden, dock kan det finnas sjuksköterskestudenter som inte har möjlighet till detta, vilket bör leda till att dessa har en sämre transitionsperiod än de som kunde arbeta under studietiden.

Resultatet visade att nytexaminerade sjuksköterskor hade svårt att koppla den teoretiska kunskapen till den kliniska verkligheten när man tidigare inte applicerat denna kunskap i ett kliniskt sammanhang (Sternier et al., 2019; Harrison et al., 2020; Pennbrandt et al., 2013). Detta kan innebära att det kan komma att behövas mer tid för klinisk utbildning i sjuksköterskeutbildningen, så att sjuksköterskestudenterna får större möjlighet att omsätta den teoretiska kunskapen till praktiken under utbildningen, och på så sätt även få mer erfarenhet inom sjuksköterskeyrket för att kunna göra egna bedömningar och fatta egna beslut vilket Benner (1982) beskriver vara ett stort problem hos novisa sjuksköterskor. Detta stärks av Arreciado Marañón & Isla Pera (2015) som påpekar att trots att både teoretisk och praktisk träning är elementära, är just praktiken i utbildningen värd att lyfta fram då den praktiska träningen i den kliniska verksamheten är vad som får teorin att falla på plats.

Resultatet av studier om simulationsprogram visade tillsammans att dessa var effektiva för nytexaminerade sjuksköterskors utveckling från novis till kompetent (Chen et al., 2017; Jung et al., 2016; Woda et al., 2018). Beroende på hur simulationsprogrammen var upplagda, så var det olika egenskaper som utvecklades och främjades hos deltagarna, som alla var viktiga för att sjuksköterskor skulle utvecklas och känna trygghet i sitt yrke samt trivas på arbetsplatsen. Enligt Benner (1982) har novisa sjuksköterskor och avancerade nybörjare svårt att förstå och bearbeta de situationer som kan uppstå på arbetsplatsen, med hjälp av simulationsprogram så kan förståelsen öka i takt med att man övar i relation till sådana situationer.

De nytexaminerade sjuksköterskorna fick bland annat förbättrad kommunikationsförmåga av simulationsprogrammen. Med stöd i sjuksköterskans sex kärnkompetenser är god kommunikation viktigt för att man som sjuksköterska ska kunna bedriva vård av god kvalitet. Detta eftersom det är avgörande för vårdens säkerhet, vidarebefordrandet av information och även sjuksköterskans förmåga att samarbeta i team med både sin egen,

men även andra yrkeskategorier. Att simulationsprogram har en god inverkan på vårdens säkerhet kan styrkas av Baid & Hargreaves (2015) som rekommenderar användningen av simulationsprogram för att ge sjuksköterskor en möjlighet att bedriva högkvalitativ säker vård.

Deltagarna fick även ökat självförtroende av simulationsprogrammen, vilket man som sjuksköterska bör ha för att kunna fatta goda beslut kring patienters vård och för att kunna utveckla sin kompetens. Exempelvis för att kunna resonera kliniskt är det viktigt att kunna vara självsäker i sig själv och sina beslut för att försöka minska patienters lidande. Minskad stress var ännu ett av de redovisade resultaten i studierna vilket också är avgörande för att kunna ta goda kliniska beslut eftersom detta är en väldigt tidskrävande process som kräver extrem noggrannhet. Detta kan också styrkas av Kaddoura (2010), där man kom fram till att simulationsövningar varit till stor hjälp för den kliniska resonemangsförmågan på så sätt att det haft goda resultat på patienters vård.

Simulationsövningar visade sig även ha en god påverkan på den upplevda känslan av kompetens. Denna känsla upplevs annars sällan av nyutexaminerade sjuksköterskor eftersom de flesta tror att de inte har den kompetens som krävs efter examen. En förbättrad känsla av kompetens med hjälp av simulationsövningar kan därför vara avgörande för att nyutexaminerade sjuksköterskor ska uppnå den potential som krävs för att lita på sin egen skicklighet. Simulationsövningar kan därför vara bra att använda sig av i utbildningssyfte eftersom det har en positiv inverkan på lärandet. Det utvecklar även förmågan att resonera kliniskt samt ger nyutexaminerade sjuksköterskor en möjlighet att ta ett steg framåt i att stärka sitt självförtroende (Kaddoura, 2010). Det är däremot inte endast novisa sjuksköterskor som gynnas av simulationsprogram, Benner (1982) menar att kompetenta sjuksköterskor också kan ha stor nytta av detta. Framförallt kan kompetenta sjuksköterskor gynnas av simulationsprogram som tillåter dem att öva på sina färdigheter i planering och samordning kring mer komplexa omvårdnadsbehov (Benner, 1982).

Resultatet visade även att kliniska stödprogram kunde vara till nytta för de nyutexaminerade sjuksköterskornas väg från novis till kompetent. (Dyess & Parker, 2012; Glynn & Silva, 2013; Henderson et al., 2015; Hussein et al., 2019; McKillop et al., 2016). Detta kunde vara ett sätt för de novisa sjuksköterskorna att utvecklas kliniskt under utbildning efter examen, och gå igenom transitionen från novis till kompetent samt bygga erfarenhet med trygghet. Som Benner (1982) beskriver, leder erfarenhet till att förmågan att kunna planera och tänka långsiktigt och se situationer från olika perspektiv, detta är vad som kännetecknar en kompetent sjuksköterska. I två studier framkom det dock att kliniska stödprogram inte hade någon större inverkan på sjuksköterskans förmåga att tillföra skillnader i den kliniska kontexten. Det kan vara intressant att forska vidare i hur man kan stötta nyutexaminerade sjuksköterskor inom detta då just organisationen som tidigare nämnt har en stor inverkan på deras transition till kompetenta sjuksköterskor. Gellerstedt et al (2019) stärker resultatet att kliniska stödprogram är en tillgång för nyutexaminerade sjuksköterskor, författarna av den studien menar att kliniska stödprogram är en nödvändighet för att utvecklas till självständiga sjuksköterskor. Om man tar Gellerstedt et al. (2019) resultat i åtanke kan det vara värt att undersöka om det ska vara tillgängligt att gå ett kliniskt stödprogram för alla nyutexaminerade sjuksköterskor, eller om ett sådant program ska ingå i sjuksköterskeutbildningen. I Sverige finns det flera traineeprogram runt om i landet på olika sjukhus, men dessa har ett begränsat antal platser vilket innebär att alla inte får chansen att genomgå ett sådant program.

Studier visade att handledning kunde ha en positiv inverkan på nyutexaminerade sjuksköterskors utveckling, men att de positiva resultaten var beroende av hur handledningen var utformad samt uppfattningen av den person som agerade handledare (Lewis & McGowan, 2015; Watkins et al., 2016). Handledning visade sig ha ett gott inflytande på de nyutexaminerade sjuksköterskornas psykologiska empowerment samtidigt som de kände sig mer självständiga i sin profession. Dessutom gav det god effekt på sjuksköterskornas självförtroende. Benner (1982) redogör för att kompetenta sjuksköterskor känner att de har bemästrat sjuksköterskeyrket samt att det känns hanterbart, av den anledningen kan de novisa sjuksköterskornas transition till kompetenta främjas om de får chansen att känna sig självständiga. Eftersom brister i handledning var det som till störst del påverkade dess framgång kan det vara viktigt att fortsätta forska och studera dess tillämpning eftersom de flesta som fick chansen att bli handledda gynnades av detta.

Handledning skulle exempelvis kunna vara ett sätt att öka nyutexaminerade sjuksköterskors känsla av tillhörighet om de inte fått möjlighet att utveckla denna när de befinner sig på sina kliniska placeringar under studietiden. Faktorer som kunde främja känslan av tillhörighet var bland annat den bekräftelse och feedback som gavs till nyutexaminerade sjuksköterskor av sina handledare. Ännu en av dessa faktorer kunde vara att det blev enklare att bli en del av gemenskapen på arbetsplatsen, vilket var viktigt för den psykiska hälsan och ökar självförtroendet. Marks-Marán et al. (2013) beskriver att de som blir handledda blir mer engagerade i sin nya yrkesroll och att handledning bidrar till såväl personlig som professionell utveckling. Benner (1982) lyfter däremot fram att många sjuksköterskor inte utvecklas vidare från kompetenta eftersom handledare anser att de kompetenta sjuksköterskorna är fulländade i sin yrkesroll, trots att det alltid går att utvecklas vidare inom denna.

Sjuksköterskeyrket är ett yrke där man befinner sig i ett ständigt lärande. Med en kontinuerlig kompetensutveckling och växande erfarenhet kan man ta sig vidare i kompetensstegen från kompetent till skicklig, och därefter expert (Benner, 1982). Detta för att förbättra säkerheten och kvaliteten i vården vilket alltid är att sträva efter.

Metoddiskussion

Tillförlitligheten i ett arbete innebär att det resultat som presenteras är sanningsenligt, och att författarna inte har utgått från förutfattade meningar eller felaktiga tolkningar av material, såsom litteratur som använts för resultatet i detta arbete (Kristensson, 2014). Denna litteraturöversikt tillförlitlighet hade kunnat vara högre om en systematisk litteraturöversikt som metodansats använts, eftersom den metoden minskar risken att urvalet styrs av annat än förutbestämda kriterier, exempelvis av förutfattade meningar och preferenser. Detta då en systematisk litteraturöversikt kräver att all litteratur som finns inom ämnet ska användas för att få en överblick på det nuvarande forskningsläget. En systematisk litteraturöversikt är också mer tidskrävande, och den avsatta tiden för arbetet räckte inte till för detta. Av den anledningen gjordes istället en icke-systematisk litteraturöversikt (Rosén, 2017), vars metod under hela arbetets gång diskuterades för att ha i åtanke dess för och nackdelar, och på så sätt bibehölls ett objektiva förhållningssätt.

Sökningarna av litteratur utfördes i PubMed och CINAHL då dessa ansågs lämpligast för ämnet. Detta då dessa databaser har relevant forskning inom ämnena omvårdnad och medicin, vilka är av betydelse för sjuksköterskeyrket. På så sätt kunde väsentliga artiklar hittas för att svara på syftet i detta arbete. Många av de artiklar som uppkom i sökningarna

som gjordes i de två databaserna överlappade varandra, vilket enligt Henricson (2017) är en riktlinje för att rimliga sökord använts för arbetets syfte. Sökorden som utformades presenterades systematiskt i en tabell (se tabell 1), där varje enskild sökning inkluderades för att öka transparensen i arbetet samt öka reproducerbarheten. I tabellen framgår även att inga manuella sökningar utfördes vid litteratursökningen vilket ökade resultatets trovärdighet då inga artiklar valdes ut av författarna utöver de som uppkom i de presenterade databassökningarna.

De studier som inkluderades i arbetet var internationella, vilket enligt Kristensson (2014) är positivt. Anledningen till detta var att man ville få ett bredare perspektiv på det problem som lyftes fram i arbetet då det berör nyutexaminerade sjuksköterskor världen över. I resultatet ingick en del nordiska artiklar, men även från andra delar av världen såsom USA, Australien och Asien. Resultatet i dessa artiklar var väldigt lika varandra, vilket gav arbetet en god överförbarhet. Däremot kan sjukvårdssystemen skilja sig åt beroende på land, vilket kan försvåra överförbarheten något ändå.

Dataanalysen genomfördes genom att samtliga 411 artiklar som tagits fram med hjälp av databassökningarna först delades upp mellan vardera författaren utifrån hemsidornas sidnumrering på PubMed och CINAHL. En författare letade efter relevanta titlar på de jämna sidorna, medan den andra författaren gjorde samma sak på de ojämna sidorna. På detta sätt lästes lika stora delar titlar av vardera författaren. Detta kan sänka reliabiliteten något då några artiklar kan ha missats på grund utav skilda åsikter av vad som var relevant utifrån studiernas titlar. Därefter lästes samtliga abstrakt av de artiklar vars relevans valts ut utifrån titel. Först lästes dessa separat, och sedan tillsammans för att på så sätt inte missa någon artikel som kunde svara på syftet. När artiklarna som inte kunde svara på syftet hade sållats ut, lästes de 30 resterande artiklarna i sin helhet av båda författarna, och sedan diskuterades det kring deras resultat (Henricson, 2017). Det var av stor vikt att båda författarna läste och diskuterade samtliga artiklar, för att se till att inte gå miste om någon artikel som kunde ha stor betydelse för resultatet, samt för att säkerställa arbetets trovärdighet i förhållande till den metod som valdes.

Kvalitetsgranskningen av de 30 artiklar som ansågs kunna svara på syftet gjordes även den i partnerskap mellan de två författarna, vilket enligt Henricson (2017) ökar reliabiliteten på arbetet. Genom att diskutera varje artikel för sig och se över hur dessa förhöll sig till forskningsetiska riktlinjer och Sophiahemmet högskolas kvalitetsgranskningsmall, kunde de artiklar som var av låg kvalitet eller som inte blivit godkända av en etisk kommitté sållas bort. Detta resulterade i de 15 artiklar som användes för att utforma arbetets resultat. De tidskrifter som publicerat dessa 15 artiklar, kontrollerades för att konfirmera dessas trovärdighet och för att fastställa att samtliga artiklar var peer-reviewed. Genom noggrann kontroll och kvalitetsgranskning, samt en medvetenhet över den valda metodens svagheter kunde arbetets tillförlitlighet säkerställas.

I studierna som användes för resultatet varierade metoderna och mätinstrumenten. De allra flesta studierna (Bjerknes & Bjørk, 2012; Harrison et al., 2020; Hussein et al., 2020; Jung et al., 2017; Lewis & McGowan, 2015; Mckillop et al., 2016; Regan et al., 2017; Sterner et al., 2019) använde sig av en kvalitativ metod, där intervjuer och/eller fokusgrupper som involverade nyutexaminerade sjuksköterskor utfördes. Fem av femton studier (Chen et al., 2017; Henderson et al., 2015; Pennbrandt et al., 2013; Watkins et al., 2016; Woda et al., 2019) använde sig av kvantitativa metoder i form av enkätundersökningar eller självskattningsformulär som de nyutexaminerade sjuksköterskorna fick fylla i under varierande tidsperioder, och resterande två studier (Dyess & Parker, 2012; Glynn & Silva,

2013) var utförda med hjälp av mixad metod där både intervjuer och enkätundersökningar utfördes. Mixad metod var i detta fall positivt då Borglin (2017) menar att kvalitativ och kvantitativ metod kompletterar varandra då båda metodernas nackdelar minskar medan fördelarna med metoderna finns kvar. I detta arbete beskrevs sjuksköterskors och närliggande vårdpersonals upplevelser med hjälp av kvalitativa studier, medan utvärderingar av olika stödprogram och liknande beskrevs med hjälp av kvantitativa studier.

Författarna uppmärksammade under kvalitetsgranskningen av artiklarna att många av dessa hade ett lågt antal deltagare. Eftersom större delen av de studier med lågt antal deltagare var kvalitativa studier, eller studier med mixad metod var detta inte nödvändigtvis negativt, då Henricson & Billhult (2017) menar att det är av större vikt att inkludera personer med skilda upplevelser för att få en bred bild av ämnet, än att ha många deltagare vilket kan försvåra dataanalysen. Däremot var en av dessa studier (Chen et al., 2017), vilken handlade om simulationsprogram, en RCT-studie som utfördes med hjälp av frågeformulär. Att en RCT-studie har lågt antal deltagare kan innebära att studiens resultat inte är helt pålitligt då det är svårare att finna en märkbar skillnad mellan grupperna om stickprovet är för litet, vilket innebär en lägre signifikans (Billhult, 2017). Däremot visade två andra artiklar inom samma kategori liknande resultat, vilket pekade mot att resultatet i denna artikel var tillförlitligt.

Denna litteraturöversikt har veckovis granskats kollegialt, och under handledning. Detta gjordes i syfte att öka arbetets kvalitet och trovärdighet då flera personer granskade arbetet kritiskt utöver enbart författarna, samtidigt som deltagarna vid handledningstillfällena fick möjligheten att lära sig kring att arbeta vetenskapligt av varandra (Mårtensson & Fridlund, 2017).

Slutsats

Denna litteraturöversikt visade att det fanns många olika faktorer som påverkade den nytexaminerade sjuksköterskans transition från novis till kompetent. Bland annat påverkades denna av utvecklande och hämmande faktorer, såsom interaktioner på arbetsplatsen, strategier under sjuksköterskeutbildningen, integrering av teori och praktik samt erfarenhet. Beroende på om dessa var positiva eller negativa kunde de olika slags inverkan på hur transitionen såg ut. De nytexaminerade sjuksköterskornas transition påverkades även av simulationsprogram, kliniska stödprogram och handledning. Simulationsprogram hade en positiv inverkan på de novisa sjuksköterskornas kompetensutveckling och kan med fördel implementeras i sjuksköterskeutbildningen. Även kliniska stödprogram visade sig vara en stor resurs för de nytexaminerade sjuksköterskorna, då detta var ett sätt att integrera dessa på arbetsplatsen. Handledning var också en tillgång men kunde däremot behöva utvecklas för att uppnå sin fulla potential som stöd i de novisa sjuksköterskornas kompetensutveckling.

Fortsatta studier

Denna litteraturöversikt kan vara ett bidrag till fortsatt forskning inom ämnet kompetensutveckling för nytexaminerade sjuksköterskor. Det kan också vara aktuellt för forskning kring kompetensutveckling och utbildning inom andra vårdyrken. Anledningen till detta är att man med hjälp av en trygg transition och kompetensutveckling kan stärka patientsäkerheten och vårdkvaliteten vilket är en central punkt i alla vårdyrken. Ytterligare forskning kan komma att behövas inom ämnet. Man skulle exempelvis behöva forska

vidare i hur handledning på bästa sätt kan stötta den novisa sjuksköterskan. Även hur man kan påverka andra omkringliggande faktorer som kan hämma utvecklingen, som mobbning och utanförskap på arbetsplatsen och den stressiga arbetsmiljön inom vården.

Det finns mycket forskning kring vilka svårigheter som finns och vilka faktorer som påverkar detta. Dock så skulle det behövas forskas mer i hur man kan överkomma svårigheterna som står framför de nytexaminerade sjuksköterskorna på vägen från novis till kompetent, och hur man ska tacklas med dessa.

Klinisk tillämpbarhet och samhällsrelevans

Genom att använda sig av de metoder som presenterats i resultatet kan man stötta de nytexaminerade sjuksköterskornas utveckling från novis till kompetent sjuksköterska. På så sätt kan man stärka patientsäkerheten, men också minska antal sjukskrivningsdagar och uppsägningar bland novissjuksköterskor vilket leder till lägre arbetskostnader och högre kostnadseffektivitet inom sjukvårdsorganisationen. Exempelvis skulle kliniska stödprogram kunna vara mer lättillgängliga för nytexaminerade sjuksköterskor, för att ge flera chansen att utvecklas kliniskt innan det är dags att arbeta självständigt som yrkesverksam sjuksköterska.

Författares bidrag

Författarna Claudia Höglund och Maria Castillo har i lika stor omfattning bidragit till alla delar av denna uppsats.

REFERENSER

Aiken, L. H., Clarke, S. P., Cheung, R. B., Sloane, D. M., & Silber, J. H. (2003). Educational levels of hospital nurses and surgical patient mortality. *JAMA*, 290(12), 1617–1623. <https://doi.org/10.1001/jama.290.12.1617>

Al Awaisi, H., Cooke, H., Pryjmachuk, S. (2015). The experiences of newly graduated nurses during their first year of practice in the Sultanate of Oman - A case study. *Int J Nurs Stud*, 52(11):1723-34. <https://doi.org/10.1016/j.ijnurstu.2015.06.009>

Arreciado Marañón, A., & Isla Pera, M. P. (2015). Theory and practice in the construction of professional identity in nursing students: a qualitative study. *Nurse education today*, 35(7), 859–863. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2015.03.014>

Baid, H., & Hargreaves, J. (2015). Quality and safety: reflection on the implications for critical care nursing education. *Nursing in critical care*, 20(4), 174–182. <https://doi.org/10.1111/nicc.12182>

Barnsteiner, J. (2013) Säker vård. I G. Sherwood, J. Barnsteiner (Red.), *Kvalitet och säkerhet inom omvårdnad - sex grundläggande kärnkompetenser* (s. 125–144). Studentlitteratur.

Benner, P. (1982). From novice to expert. *The American journal of nursing* 82(3), 402-407 <https://doi.org/10.2307/3462928>

Berg, A., Dencker, K. & Skärsäter, I. (1999). *Evidensbaserad omvårdnad: vid behandling av personer med depressionssjukdomar*. Stockholm: SBU, SFF.

Billhult, A. (2017) Kvantitativ metod och stickprov. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: Från idé till examination inom omvårdnad*. (2. Uppl., s. 99-110). Studentlitteratur.

*Bjerknes, M. S., & Bjørk, I. T. (2012). Entry into nursing: an ethnographic study of newly qualified nurses taking on the nursing role in a hospital setting. *Nursing research and practice*, 2012, 690348. <https://doi.org/10.1155/2012/690348>

Borglin, E. (2017) Mixad metod – en introduktion. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: Från idé till examination inom omvårdnad*. (2.uppl., s. 233-250). Studentlitteratur.

*Chen, S. H., Chen, S. C., Lee, S. C., Chang, Y. L., & Yeh, K. Y. (2017). Impact of interactive situated and simulated teaching program on novice nursing practitioners' clinical competence, confidence, and stress. *Nurse education today*, 55, 11–16. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2017.04.025>

Chesser-Smyth, P. A., Long, T. (2013). Understanding the influences on self-confidence among first-year undergraduate nursing students in Ireland. *J Adv Nurs*, 69(1):145-57. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2648.2012.06001.x>.

Cleary M., Horsfall J., Mannix J., O'Hara-Aarons M. & Jackson D. (2011) Valuing teamwork: Insights from newly-registered nurses working in specialist mental health

services. *International Journal of Mental Health Nursing* 20(6), 454–459.
<https://doi.org/10.1111/j.1447-0349.2011.00752.x>.

Cronenwett, L., Sherwood, G., Barnsteiner, J., Disch, J., Johnson, J., Mitchell, P., Sullivan, D. T., & Warren, J. (2007). Quality and Safety Education for Nurses. *Nursing outlook*, 55(3), 122–131. <https://doi.org/10.1016/j.outlook.2007.02.006>

Cumbie S. A. (2001). The integration of mind-body-soul and the practice of humanistic nursing. *Holistic nursing practice*, 15(3), 56–62. <https://doi.org/10.1097/00004650-200104000-00010>

Danielsson, E. (2017). Kvalitativ innehållsanalys. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: Från idé till examination inom omvårdnad*. (2. Uppl., s. 285-300). Studentlitteratur.

Disch, J. (2013). Samverkan i team. I G. Sherwood, J. Barnsteiner (Red.), *Kvalitet och säkerhet inom omvårdnad - sex grundläggande kärnkompetenser* (s. 79–98). Studentlitteratur.

*Dyess, S., & Parker, C. G. (2012). Transition support for the newly licensed nurse: a programme that made a difference. *Journal of nursing management*, 20(5), 615–623. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2834.2012.01330.x>

Entwistle, V. A., & Watt, I. S. (2013). Treating patients as persons: a capabilities approach to support delivery of person-centered care. *The American journal of bioethics : AJOB*, 13(8), 29–39. <https://doi.org/10.1080/15265161.2013.802060>

European Federation of Nurses Associations. (2015). *EFN Guideline for the implementation of Article 31 of the Mutual Recognition of Professional qualifications*. <http://www.efnweb.be/wp-content/uploads/EFN-Competency-Framework-19-05-2015.pdf>

Flott, E. A., & Linden, L. (2016). The clinical learning environment in nursing education: A concept analysis. *Journal of Advanced Nursing*, 72, 501-513. <https://doi.org/10.1111/jan.12861>.

Forsman, H., Gustavsson, P., Rudman, A., Wallin, L., (2012). Nursing students' intentions to use research as a predictor of use one year post graduation: a prospective study. *International journal of nursing studies*. 49(9), 1155-1156. <https://doi.org/10.1016/j.ijnurstu.2012.04.002>

Gellerstedt, L., Moquist, A., Roos, A., Bergkvist, K., & Craftman, Å. G. (2019). Newly graduated nurses' experiences of a trainee programme regarding the introduction process and leadership in a hospital setting-A qualitative interview study. *Journal of clinical nursing*, 28(9-10), 1685–1694. <https://doi.org/10.1111/jocn.14733>

*Glynn, P., & Silva, S. (2013). Meeting the needs of new graduates in the emergency department: a qualitative study evaluating a new graduate internship program. *Journal of emergency nursing*, 39(2), 173–178. <https://doi.org/10.1016/j.jen.2011.10.007>

Hallberg Rahm, I. (2003). *Vårdforskning i Sverige*. <https://data.riksdagen.se/fil/62C61F9C-98B1-4EB1-81F5-D2342A97BE87>

- *Harrison, H., Birks, M., Franklin, R. C., & Mills, J. (2020). Fostering graduate nurse practice readiness in context. *Collegian*, 27(1), 115–124. <https://doi.org/10.1016/j.colegn.2019.07.006>
- Hayward, D., Bungay, V., Wolff, A. C., & MacDonald, V. (2016). A qualitative study of experienced nurses' voluntary turnover: learning from their perspectives. *Journal of clinical nursing*, 25(9-10), 1336–1345. <https://doi.org/10.1111/jocn.13210>
- *Henderson, A., Ossenberg, C., & Tyler, S. (2015). 'What matters to graduates': An evaluation of a structured clinical support program for newly graduated nurses. *Nurse education in practice*, 15(3), 225–231. <https://doi.org/10.1016/j.nepr.2015.01.009>
- Henricson, M. (2017). Diskussion. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: Från idé till examination inom omvårdnad*. (2. uppl., ss, 411-420). Studentlitteratur.
- Henricson, M. & Billhult, A. (2017). Kvalitativ metod. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: Från idé till examination inom omvårdnad*. (2. Uppl., s. 111-118). Studentlitteratur
- *Hussein, R., Salamonson, Y., Everett, B., Hu, W., & Ramjan, L. M. (2019). Good clinical support transforms the experience of new graduates and promotes quality care: A qualitative study. *Journal of nursing management*, 27(8), 1809–1817. <https://doi.org/10.1111/jonm.12880>
- Institute of Medicine (US) Division of Health Care Services. (1983). *Nursing and Nursing Education: Public Policies and Private Actions*. National Academies Press (US)
- Jantzen D. (2019). Refining nursing practice through workplace learning: A grounded theory. *Journal of clinical nursing*, 28(13–14), 2565–2576. <https://doi.org/10.1111/jocn.14841>
- Johnson, J. (2013). Förbättringskunskap och kvalitetsutveckling. I G. Sherwood, J. Barnsteiner (Red.), *Kvalitet och säkerhet inom omvårdnad - sex grundläggande kärnkompetenser* (s. 99–114). Studentlitteratur.
- *Jung, D., Lee, S. H., Kang, S. J., & Kim, J. H. (2017). Development and evaluation of a clinical simulation for new graduate nurses: A multi-site pilot study. *Nurse education today*, 49, 84–89. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2016.11.010>
- Kaddoura M. A. (2010). New graduate nurses' perceptions of the effects of clinical simulation on their critical thinking, learning, and confidence. *Journal of continuing education in nursing*, 41(11), 506–516. <https://doi.org/10.3928/00220124-20100701-02>
- Kjellström, S. (2017). Forskningsetik. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: Från idé till examination inom omvårdnad*. (2. Uppl., s. 57-80). Studentlitteratur.
- Kristensson, J. (2014). *Handbok i uppsatsskrivande och forskningsmetodik för studenter inom hälso-och vårdvetenskap*. Natur och kultur
- Levett-Jones, T., Hoffman, K., Dempsey, J., Jeong, S. Y., Noble, D., Norton, C. A., Roche, J., & Hickey, N. (2010). The 'five rights' of clinical reasoning: an educational model to

enhance nursing students' ability to identify and manage clinically 'at risk' patients. *Nurse education today*, 30(6), 515–520. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2009.10.020>

Levett-Jones, T., Lathlean, J. (2008) Belongingness: a prerequisite for nursing students' clinical learning. *Nurse Educ Pract. Mar*;8(2):103–11. doi: 10.1016/j.nepr.2007.04.003.

*Lewis, S., & McGowan, B. (2015). Newly qualified nurses' experiences of a preceptorship. *British journal of nursing (Mark Allen Publishing)*, 24(1), 40–43. <https://doi.org/10.12968/bjon.2015.24.1.40>

Mapes, M. V., DePergola, P. A., & McGee, W. T. (2020). Patient-Centered Care and Autonomy: Shared Decision-Making in Practice and a Suggestion for Practical Application in the Critically Ill. *Journal of intensive care medicine*, 35(11), 1352–1355. <https://doi.org/10.1177/0885066619870458>

Marks-Maran, D., Ooms, A., Tapping, J., Muir, J., Phillips, S., & Burke, L. (2013). A preceptorship programme for newly qualified nurses: a study of preceptees' perceptions. *Nurse education today*, 33(11), 1428–1434. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2012.11.013>

*McKillop, A., Doughty, L., Atherfold, C., & Shaw, K. (2016). Reaching their potential: Perceived impact of a collaborative academic-clinical partnership programme for early career nurses in New Zealand. *Nurse education today*, 36, 145–151. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2015.09.005>

Meleis, A. (2010). *Transitions theory: Middle range and situation specific theories in nursing research and practice*. Springer publishing co inc https://taskurun.files.wordpress.com/2011/10/transitions_theory_middle_range_and_situation_specific_theories_in_nursing_research_and_practice.pdf

Mårtensson, J., & Fridlund, B. (2017). Systematisk litteraturöversikt. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: Från idé till examination inom omvårdnad*. (2.uppl., ss, 421-438). Studentlitteratur.

*Pennbrant, S., Nilsson, M. S., Öhlén, J., & Rudman, A. (2013). Mastering the professional role as a newly graduated registered nurse. *Nurse education today*, 33(7), 739–745. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2012.11.021>

Pirhonen, L., Olofsson, E. H., Fors, A., Ekman, I., & Bolin, K. (2017). Effects of person-centred care on health outcomes-A randomized controlled trial in patients with acute coronary syndrome. *Health policy (Amsterdam, Netherlands)*, 121(2), 169–179. <https://doi.org/10.1016/j.healthpol.2016.12.003>

Quality of Safety Education of Nurses (u.d). *Competencies*. Hämtad 2020-12-12 från <https://qsen.org/competencies/>

Ramsey S. (2015). Enemies of ethics equals environmental exodus, part 1. *Plastic surgical nursing : official journal of the American Society of Plastic and Reconstructive Surgical Nurses*, 35(2), 58–65. <https://doi.org/10.1097/PSN.0000000000000093>

*Regan, S., Wong, C., Laschinger, H. K., Cummings, G., Leiter, M., MacPhee, M., Rhéaume, A., Ritchie, J. A., Wolff, A. C., Jeffs, L., Young-Ritchie, C., Grinspun, D.,

Gurnham, M. E., Foster, B., Huckstep, S., Ruffolo, M., Shamian, J., Burkoski, V., Wood, K., & Read, E. (2017). Starting Out: qualitative perspectives of new graduate nurses and nurse leaders on transition to practice. *Journal of nursing management*, 25(4), 246–255. <https://doi.org/10.1111/jonm.12456>

Region Stockholm. (u.d). *Sjuksköterskor, specialistsjuksköterskor och barnmorskor i klinisk vård: Kompetensstege 1–7*. https://www.sll.se/globalassets/7.-jobb-och-personal/karriar-och-utveckling/broschyr-kompetensstege_ssk-1-7-webb_rs.pdf

Rolfe, G. (1998). The theory-practice gap in nursing: from research-based practice to practitioner-based research. *J Adv Nurs*. 28(3):672–9. <https://doi.org/10.1046/j.1365-2648.1998.00806.x>.

Rosén, M. (2017). Systematisk litteraturoversikt. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: Från idé till examination inom omvårdnad*. (2.uppl., ss, 375-378). Studentlitteratur.

Rostani, K., & Khadjooi, K. (2010). The implications of behaviorism and humanism theories in medical education. *Gastroenterology and Hepatology*, 3(2), 65-70. https://www.researchgate.net/publication/228677147_The_implications_of_Behaviorism_and_Humanism_theories_in_medical_education

Scheffer, B. K., & Rubenfeld, M. G. (2000). A consensus statement on critical thinking in nursing. *The Journal of nursing education*, 39(8), 352–359.

Scully, N. J. (2011). The theory-practice gap and skill acquisition: an issue for nursing education. *Collegian*, 18(2):93-8. <https://doi.org/10.1016/j.colegn.2010.04.002>.

SFS 1993:100. *Högskoleförordning*. Utbildningsdepartementet. Hämtad den 21 januari 2021 från https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/hogskoleforordning-1993100_sfs-1993-100

SFS 2010:659. *Patientsäkerhetslag*. Socialdepartementet. Hämtad den 21 januari 2021 från https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/patientsakerhetslag-2010659_sfs-2010-659

Sharif, F., & Masoumi, S. (2005). A qualitative study of nursing student experiences of clinical practice. *BMC Nurs*, 9; 4:6. <https://doi.org/10.1186/1472-6955-4-6>.

*Sternér, A., Hagiwara, M. A., Ramstrand, N., & Palmér, L. (2019). Factors developing nursing students and novice nurses' ability to provide care in acute situations. *Nurse Education in Practice*, 35, 135–140. <https://doi.org/10.1016/j.nepr.2019.02.005>

Svensk sjuksköterskeförening. (2017). *Kompetensbeskrivning för legitimerad sjuksköterska*. <https://www.swenurse.se/globalassets/01-svensk-sjukskoterskeforening/publikationer-svensk-sjukskoterskeforening/kompetensbeskrivningar-publikationer/kompetensbeskrivning-legitimerad-sjukskoterska-2017-for-webb.pdf>

Thompson, C., Dagleish, L., Bucknall, T., Estabrooks, C., Hutchinson, A. M., Fraser, K., de Vos, R., Binnekade, J., Barrett, G., & Saunders, J. (2008). The effects of time pressure

and experience on nurses' risk assessment decisions: a signal detection analysis. *Nursing research*, 57(5), 302–311. <https://doi.org/10.1097/01.NNR.0000313504.37970.f9>

Tracy, M. F., Barnsteiner, J. (2013) Evidensbaserad vård. I G. Sherwood, J. Barnsteiner (Red.), *Kvalitet och säkerhet inom omvårdnad - sex grundläggande kärnkompetenser* (s. 115–124). Studentlitteratur.

Voldbjerg, S. L., Grønkaer, M., Sørensen, E. E., Hall, E. O. (2016). Newly graduated nurses' use of knowledge sources: a meta-ethnography. *Journal of advanced nursing* 72(8), 1751-1765. <https://doi.org/10.1111/jan.12914>

Walton, M. K. (2013). Personcentrerad omvårdnad. I G. Sherwood, J. Barnsteiner (Red.), *Kvalitet och säkerhet inom omvårdnad - sex grundläggande kärnkompetenser* (s. 63–78). Studentlitteratur.

Warren, J. J. (2013). Informatik. I G. Sherwood, J. Barnsteiner (Red.), *Kvalitet och säkerhet inom omvårdnad - sex grundläggande kärnkompetenser* (s. 145–157). Studentlitteratur.

Watkins, C., Hart, P. L., & Marenò, N. (2016). The effect of preceptor role effectiveness on newly licensed registered nurses' perceived psychological empowerment and professional autonomy. *Nurse education in practice*, 17, 36–42. <https://doi.org/10.1016/j.nepr.2016.02.003>

Whitehead J. (2001) Newly qualified staff nurses' perceptions of the role transition. *British Journal of Nursing* 10(5), 330– 339. <https://doi.org/10.12968/bjon.2001.10.5.5361>

Willman, A., Bahtsevani, C., Nilsson, R., & Sandström, B. (2016). *Evidensbaserad omvårdnad: En bro mellan forskning och klinisk praktik* (4:e uppl.). Studentlitteratur. (Valda delar).

*Woda, A., Dreifuerst, K. T., & Garnier-Villarreal, M. (2019). The Impact of Supplemental Simulation on Newly Licensed Registered Nurses. *Clinical Simulation in Nursing*, 28, 1–5. <https://doi.org/10.1016/j.ecns.2018.12.002>

World medical association (2018). *WMA declaration of Helsinki – ethical principles for medical research involving human subjects*. <https://www.wma.net/policies-post/wma-declaration-of-helsinki-ethical-principles-for-medical-research-involving-human-subjects/>

Östlundh, L. (2017). Informationssökning. I F. Friberg (Red.), *Dags för uppsats: Vägledning för litteraturbaserade examensarbeten* (3. Uppl., s. 59–82). Studentlitteratur

BILAGA A

Sophiahemmet Högskolas bedömningsunderlag för vetenskaplig klassificering samt kvalitet avseende studier med kvantitativ och kvalitativ metodansats, modifierad utifrån Berg, Dencker och Skärsäter (1999) och Willman, Bahtsevani, Nilsson och Sandström (2016).

KOD OCH KLASSIFICERING	VETENSKAPLIG KVALITET		
	I = Hög kvalitet	II = Medel	III = Låg kvalitet
Randomiserad kontrollerad studie/Randomised controlled trial (RCT) är prospektiv och innebär jämförelse mellan en kontrollgrupp och en eller flera experimentgrupper.	Större välplanerad och välgenomförd multicenterstudie med adekvat beskrivning av protokoll, material och metoder inklusive behandlingsteknik. Antalet deltagare tillräckligt stort för att besvara frågeställningen. Adekvata statistiska metoder.	*	Randomiserad studie med få deltagare och/eller för många delstudier, vilket ger otillräcklig statistisk styrka. Bristfälligt antal deltagare, otillräckligt beskrivet eller stort bortfall.
Klinisk kontrollerad studie/Clinical controlled trial (CCT) är prospektiv och innebär jämförelse mellan kontrollgrupp och en eller flera experimentgrupper. Är inte randomiserad.	Välplanerad och välgenomförd studie med adekvat beskrivning av protokoll, material och metoder inklusive behandlingsteknik. Antalet deltagare tillräckligt stort för att besvara frågeställningen. Adekvata statistiska metoder.	*	Begränsat/för få deltagare, metoden otillräckligt beskriven, brister i genomförande och tveksamma statistiska metoder.
Icke- kontrollerad studie (P) är prospektiv men utan relevant och samtida kontrollgrupp.	Väldefinierad frågeställning, tillräckligt antal deltagare och adekvata statistiska metoder.	*	Begränsat/för få deltagare, metoden otillräckligt beskriven, brister i genomförande och tveksamma statistiska metoder.
Retrospektiv studie (R) är en analys av historiskt material som relateras till något som redan har inträffat, exempelvis journalhandlingar.	Antal deltagare tillräckligt stort för att besvara frågeställningen. Väl planerad och välgenomförd studie med adekvat beskrivning av protokoll, material och metoder.	*	Begränsat/för få deltagare, metoden otillräckligt beskriven, brister i genomförande och tveksamma statistiska metoder.
Kvalitativ studie (K) är vanligen en undersökning där avsikten är att studera fenomen eller tolka mening, upplevelser och erfarenheter utifrån de utforskades perspektiv. Avsikten kan också vara att utveckla begrepp och begreppsmässiga strukturer (teorier och modeller).	Klart beskriven kontext. Motiverat urval. Välbeskriven urvalsprocess, datainsamlingsmetod, transkriberingsprocess och analysmetod. Beskrivna tillförlitlighets/reliabilitetshänsyn. Interaktionen mellan data och tolkning påvisas. Metodkritik.	*	Dåligt/vagt formulerad frågeställning. Deltagargruppen är otillräckligt beskriven. Metod/analys otillräckligt beskriven. Bristfälligt resultatredovisning.

* Några av kriterierna utifrån I = Hög kvalitet är inte uppfyllda men den vetenskapliga kvaliteten värderas högre än III = Låg kvalitet.

BILAGA B

Matris över inkluderade artiklar

Författare År (för publikation) Land (där studien genomfördes)	Titel	Syfte	Metod (Design, urval, datainsamling och analys)	Deltagare (bortfall)	Resultat	Typ Kvalitet
Bjerknes, M. S., Torun Björk, I. 2012 Norge	Entry into nursing: an ethnographic study of newly qualified nurses taking on the nursing role in a hospital setting	Att lyfta fram vilka möjligheter och begränsningar nyutexaminerade sjuksköterskor stöter på i den professionella rollen.	Design: etnografisk design Urval: Urvalet bestod av 13 nyutexaminerade sjuksköterskor med en genomsnittsålder på 25 år, endast kvinnor, alla av norskt ursprung. Datainsamling: Observationer, intervjuer och reflektionsanteckningar. Dataanalys: Innehållsanalys.	13 (-0)	Nyutexaminerade sjuksköterskor kommer ut i sitt yrke med empati och entusiasm för sina patienter. Men detta påverkas i sin tur av organisatoriska och professionella begränsningar. Genom att erbjuda stöd utöver det kliniska så kan man förbättra nyutexaminerade sjuksköterskors transition.	(K) I

Randomiserad kontrollerad studie (RCT), Klinisk kontrollerad studie (CCT), Icke - kontrollerad studie (P), Retrospektiv studie (R), Kvalitativ studie (K)
I = Hög kvalitet, II = Medel kvalitet, III = Låg kvalitet

Matris över inkluderade artiklar

Författare År (för publikation) Land (där studien genomfördes)	Titel	Syfte	Metod (Design, urval, datainsamling och analys)	Deltagare (bortfall)	Resultat	Typ Kvalitet
Chen, S.H., Chen., S.C., Lee, S. C., Chang, Y. L., Yeh, K. Y. 2017 Taiwan	Impact of interactive situated and simulated teaching program on novice nursing practitioners' clinical competence, confidence, and stress	Att förbättra den kliniska kompetensen, öka självförtroendet samt minska antalet arbetsrelaterade stressorer för novissjuksköterskor med hjälp av ISST	Design: RCT Urval: 31 novissjuksköterskor som nyligen examinerats men inte har någon tidigare erfarenhet av kliniskt arbete valdes ut från olika arbetsplatser i Taiwan. Datainsamling: Enkätundersökning Dataanalys: Deskriptiv statistik	31 (-0)	ISST-gruppens sjuksköterskekompetens och självförtroende var högre än kontrollgruppen, samtidigt som ISST-gruppens stressnivåer hade minskat. Ökad kompetens hade samband med användningen av ISST	(RCT) II

Randomiserad kontrollerad studie (RCT), Klinisk kontrollerad studie (CCT), Icke - kontrollerad studie (P), Retrospektiv studie (R), Kvalitativ studie (K)
I = Hög kvalitet, II = Medel kvalitet, III = Låg kvalitet

Matris över inkluderade artiklar

Författare År (för publikation) Land (där studien genomfördes)	Titel	Syfte	Metod (Design, urval, datainsamling och analys)	Deltagare (bortfall)	Resultat	Typ Kvalitet
Dyess, S., Parker, G. C. 2012 USA	Transition support for the newly licensed nurse: a programme that made difference	Att beskriva och utvärdera ett samarbetsprogram som ger stöd till nyutexaminerade sjuksköterskor.	Design: Blandad metod Urval: Bekvämlighetsurval. Nyutexaminerade sjuksköterskor som medverkat i "NNLI Programme" mellan åren 2006-2009. Datainsamling: Enkätundersökning och gruppintervjuer (godkända av IRB). Dataanalys: Innehållsanalys och deskriptiv statistik	109 (-20)	Studien visar att stöd i transitionen är värdefull för nyutexaminerade sjuksköterskor eftersom det bland annat ökar deras ledarskap och professionalism.	(P) I

Randomiserad kontrollerad studie (RCT), Klinisk kontrollerad studie (CCT), Icke - kontrollerad studie (P), Retrospektiv studie (R), Kvalitativ studie (K)
I = Hög kvalitet, II = Medel kvalitet, III = Låg kvalitet

Matris över inkluderade artiklar

Författare År (för publikation) Land (där studien genomfördes)	Titel	Syfte	Metod (Design, urval, datainsamling och analys)	Deltagare (bortfall)	Resultat	Typ Kvalitet
Glynn, P., Silva, S. 2013 USA	Meeting the needs of new graduates in the emergency department: a qualitative study evaluating a new graduate internship program	Att utforska erfarenheten hos nyutexaminerade sjuksköterskor (inom akutsjukvård) som har genomgått ett strukturerat kliniskt tjänstgöringsprogram.	Design: Kvalitativ metod Urval: Sjuksköterskor som under 2006 och 2007 genomgått ett kliniskt tjänstgöringsprogram på ett sjukhus i New England. Datainsamling: enkätundersökning och intervjuer Dataanalys: Innehållsanalys	9 (-1)	Resultatet av denna studie visar att ett strukturerat kliniskt tjänstgöringsprogram är till nytta för nyutexaminerade sjuksköterskor gällande vård vid livshotande sjukdom	(K) II

Randomiserad kontrollerad studie (RCT), Klinisk kontrollerad studie (CCT), Icke - kontrollerad studie (P), Retrospektiv studie (R), Kvalitativ studie (K)
I = Hög kvalitet, II = Medel kvalitet, III = Låg kvalitet

Matris över inkluderade artiklar

Författare År (för publikation) Land (där studien genomfördes)	Titel	Syfte	Metod (Design, urval, datainsamling och analys)	Deltagare (bortfall)	Resultat	Typ Kvalitet
Harrison, H., Birks, M., Franklin, R. C., Mills, J. 2020 Nya Zeeland	Fostering nurse practice readiness in context	Att undersöka vårdmiljöns påverkan på nyutexaminerade sjuksköterskors praktiska beredskap samt vilka faktorer som hjälper dem att bli praktiskt redo.	Design: Kvalitativ fallstudie. Urval: Vårdpersonal som arbetar på fyra olika sjukhus i en stat i Australien vilka var verksamma inom hälso- och sjukvård valdes ut. Alla deltagare hade minst två års erfarenhet av att ha arbetat med nyutexaminerade sjuksköterskor. Datainsamling: Fältstudie med semi-strukturerade intervjuer och anteckningar. Dataanalys: Innehållsanalys	67 (-0)	Hälso- och sjukvårdssystemet, arbetsmiljö och arbetsplatsinteraktioner påverkar hur den nyutexaminerade sjuksköterskan presterar. Både arbets- och utbildningsmiljön påverkar transitionen och färdigheten. Resultatet kom fram till fem kategorier.	(K) I

Randomiserad kontrollerad studie (RCT), Klinisk kontrollerad studie (CCT), Icke - kontrollerad studie (P), Retrospektiv studie (R), Kvalitativ studie (K)
I = Hög kvalitet, II = Medel kvalitet, III = Låg kvalitet

Matris över inkluderade artiklar

Författare År (för publikation) Land (där studien genomfördes)	Titel	Syfte	Metod (Design, urval, datainsamling och analys)	Deltagare (bortfall)	Resultat	Typ Kvalitet
Henderson, A., Ossenberg, C., Tyler, S. 2015 Australien	'What matters to graduates': An evaluation of a structured clinical support program for newly graduated nurses	Att utvärdera huruvida ett kliniskt stödprogram hjälper nyutexaminerade sjuksköterskor med assimilering och engagemang på arbetsplatsen.	Design: Blandad metod Urval: Samtliga novisa sjuksköterskor från ett sjukhus i Australien vilka deltog i ett stödprogram för nyutexaminerade under 2011 bjöds in för att delta i studien. Datainsamling: Enkätundersökningar Dataanalys: Deskriptiv statistisk.	180 (-5) (-97)	Resultatet pekar mot att det kliniska stödprogrammet hjälpte novisa sjuksköterskor med övergången till yrkesrollen	(P) II

Randomiserad kontrollerad studie (RCT), Klinisk kontrollerad studie (CCT), Icke - kontrollerad studie (P), Retrospektiv studie (R), Kvalitativ studie (K)
I = Hög kvalitet, II = Medel kvalitet, III = Låg kvalitet

Matris över inkluderade artiklar

Författare År (för publikation) Land (där studien genomfördes)	Titel	Syfte	Metod (Design, urval, datainsamling och analys)	Deltagare (bortfall)	Resultat	Typ Kvalitet
Hussein, F., Salomonsson, Y., Everett, B., Hu, W., Ramjan, L. M. 2020 Australien	Good clinical support transforms the experience of new graduates and promotes quality care: A qualitative study	Att utforska de kliniska upplevelserna av stöd hos nyutexaminerade sjuksköterskor och hur dessa erfarenheter påverkar deras lärande, tillfredsställning av arbetet och kompetensutveckling under deras nya examensövergång.	Design: Kvalitativ utforskande. Urval: alla nyutexaminerade sjuksköterskor som nyligen börjat arbeta på ett specifikt sjukhus i Sydney. Datainsamling: Digitala intervjuer Dataanalys: Innehållsanalys	140 (-31)	Studien visar att möjligheten till kliniskt stöd både formellt och informellt dygnet runt hjälper sjuksköterskan att utvecklas i yrkesrollen	(K) II

Randomiserad kontrollerad studie (RCT), Klinisk kontrollerad studie (CCT), Icke - kontrollerad studie (P), Retrospektiv studie (R), Kvalitativ studie (K)
I = Hög kvalitet, II = Medel kvalitet, III = Låg kvalitet

Matris över inkluderade artiklar

Författare År (för publikation) Land (där studien genomfördes)	Titel	Syfte	Metod (Design, urval, datainsamling och analys)	Deltagare (bortfall)	Resultat	Typ Kvalitet
Jung, D., Hee Lee, S., Jung Kang, S., Kim, J.H. 2017 Sydkorea	Development and evaluation of a clinical simulation for new graduate nurses: A multi-site pilot study	Att testa effekterna av ett händelsebaserat simulationsprogram för nyutexaminerade sjuksköterskors sjuksköterskekompetens, kritiskt tänkande och interprofessionella kommunikationsfärdigheter.	Design: Kvasi experimentell Urval: nyutexaminerade sjuksköterskor som arbetar heltid med kandidatexamen i omvårdnad i åldern 23-29 med minst 6 månaders erfarenhet av yrket. Datainsamling: Intervjuer Dataanalys: Deskriptiv statistik	48 (-0)	Studien visar att simulationsövningar är effektiva som inlärningsmetod för nyutexaminerade sjuksköterskor.	(CCT) II

Randomiserad kontrollerad studie (RCT), Klinisk kontrollerad studie (CCT), Icke - kontrollerad studie (P), Retrospektiv studie (R), Kvalitativ studie (K)
I = Hög kvalitet, II = Medel kvalitet, III = Låg kvalitet

Matris över inkluderade artiklar

Författare År (för publikation) Land (där studien genomfördes)	Titel	Syfte	Metod (Design, urval, datainsamling och analys)	Deltagare (bortfall)	Resultat	Typ Kvalitet
Lewis, S., McGowan, B. 2015 Storbritannien	Newly qualified nurses' experiences of a preceptorship	Att undersöka nyutexaminerade sjuksköterskors erfarenhet av handledare.	Design: Kvalitativ - undersökande Urval: sjuksköterskor med erfarenhet av handledarskap Datainsamling: enskilda intervjuer och anteckningar. Dataanalys: Innehållsanalys	8 (-0)	Handledningsmetoder måste utvärderas och förbättras eftersom det inte går att fastställa att det bidrar med enbart positiva resultat i de nyutexaminerade sjuksköterskornas lärande.	(K) II

Randomiserad kontrollerad studie (RCT), Klinisk kontrollerad studie (CCT), Icke - kontrollerad studie (P), Retrospektiv studie (R), Kvalitativ studie (K)
I = Hög kvalitet, II = Medel kvalitet, III = Låg kvalitet

Matris över inkluderade artiklar

Författare År (för publikation) Land (där studien genomfördes)	Titel	Syfte	Metod (Design, urval, datainsamling och analys)	Deltagare (bortfall)	Resultat	Typ Kvalitet
McKillop, A., Doughty, L., Atherfold, C., Shaw, K. 2016 New Zealand	Reaching their potential: Perceived impact of a collaborative academic-clinical partnership programme for early career nurses in New Zealand	Att undersöka upplevelsen av utbildning efter examen för sjuksköterskor som befinner sig i en tidig fas av sin karriär	Design: Mixad metod, deskriptiv kohortstudie. Urval: Sjuksköterskor som utfört NETP programmet mellan åren 2011–2013 och deras handledare Datainsamling: Enkätundersökning och intervjuer Dataanalys: Innehållsanalys och deskriptiv statistik	248 (-0)	Ett kliniskt-akademiskt partnerskap var av stor betydelse för transitionen hos sjuksköterskor som befann sig tidigt i sin karriär och var i linje med organisationens plan för vårdarbetarutveckling	(P + K) II

Randomiserad kontrollerad studie (RCT), Klinisk kontrollerad studie (CCT), Icke - kontrollerad studie (P), Retrospektiv studie (R), Kvalitativ studie (K)

I = Hög kvalitet, II = Medel kvalitet, III = Låg kvalitet

Matris över inkluderade artiklar

Författare År (för publikation) Land (där studien genomfördes)	Titel	Syfte	Metod (Design, urval, datainsamling och analys)	Deltagare (bortfall)	Resultat	Typ Kvalitet
Pennbrant, S., Skyvell Nilsson, M., Öhlén, J., Rudman, A. 2013 Sverige	Mastering the professional role as a newly graduated registered nurse	Att utveckla en modell som beskriver hur nya sjuksköterskor utvecklas under de första åren inom klinisk verksamhet	Design: Kohortstudie Urval: Sjuksköterskor i Sverige som examinerats 2004 och 2006. Datainsamling: Enkätundersökning. Dataanalys: Innehållsanalys	3138 (-1048) (-1760)	Resultatet visar att nyutexaminerade sjuksköterskor behöver stöd från skolan samt arbetsgivarna inom sjukvården för att på bästa sätt utvecklas inom den professionella sjuksköterskerollen.	(P) I

Randomiserad kontrollerad studie (RCT), Klinisk kontrollerad studie (CCT), Icke - kontrollerad studie (P), Retrospektiv studie (R), Kvalitativ studie (K)
I = Hög kvalitet, II = Medel kvalitet, III = Låg kvalitet

Matris över inkluderade artiklar

Författare År (för publikation) Land (där studien genomfördes)	Titel	Syfte	Metod (Design, urval, datainsamling och analys)	Deltagare (bortfall)	Resultat	Typ Kvalitet
Regan, S., Wong, C., Laschinger, H. K., Cummings, G., Leiter, M., MacPhee, M., Rhéaume, A., Ritchie, J. A., Wolff, A. C., Jeffs, L., Young-Ritche, C., Grinspun, D., Gurnham, M. E., Foster, B., Huckstep, S., Ruffolo, M., Shamian, J., Burkoski, V., Wood, K., Read, E. 2017 Kanada	Starting Out: qualitative perspectives of new graduate nurses and nurse leaders on transition to practice	Att beskriva nyutexaminerade sjuksköterskors erfarenheter av övergång till den kliniska verksamheten genom att undersöka perspektiven utifrån både nyutexaminerade sjuksköterskor och sjuksköterskor i ledarroller	Design: Beskrivande kvalitativ studie Urval: Sjuksköterskor inom 7 provinser i Kanada som tagit examen inom de senaste två åren, samt sjuksköterskor i ledarroller för dessa. Datainsamling: Intervjuer Dataanalys: Innehållsanalys	70 (-0)	Nyutexaminerade sjuksköterskor behöver tillgång till stöd och resurser vid övergången från nyutexaminerad till den professionella arbetsrollen. Medans sjuksköterskor i ledarroller ofta är organisatoriskt begränsade för att ge fullständigt stöd.	(K) II

Randomiserad kontrollerad studie (RCT), Klinisk kontrollerad studie (CCT), Icke - kontrollerad studie (P), Retrospektiv studie (R), Kvalitativ studie (K)

I = Hög kvalitet, II = Medel kvalitet, III = Låg kvalitet

Matris över inkluderade artiklar

Författare År (för publikation) Land (där studien genomfördes)	Titel	Syfte	Metod (Design, urval, datainsamling och analys)	Deltagare (bortfall)	Resultat	Typ Kvalitet
Sterner, A., Hagiwara, M. A., Ramstrand, N., Palmér, L. 2019 Sverige	Factors developing nursing students and novice nurses' ability to provide care in acute situations	Att ta reda på vilka faktorer som är avgörande för att man som student eller nyutexaminerad sjuksköterska kunna utveckla sin förmåga att ge vård i akuta situationer	Design: Kvalitativ med fenomenografiskt synsätt Urval: 17 sjuksköterskor i ålder 22-46 med arbetserfarenhet mellan 6-11 månader rekryterades från 5 olika sjukhus i sydvästra Sverige. Datainsamling: Digitalt inspelade semi-strukturerade intervjuer. Dataanalys: Fenomenografisk analys	17 (-0)	Studien visade att olika faktorer spelar in för att bidra till den novisa sjuksköterskans förmåga att utveckla skicklighet och att genomföra adekvat vård i akuta situationer, bland dessa är erfarenhet och integrering av teori och praktik viktiga	(K) I

Randomiserad kontrollerad studie (RCT), Klinisk kontrollerad studie (CCT), Icke - kontrollerad studie (P), Retrospektiv studie (R), Kvalitativ studie (K)
I = Hög kvalitet, II = Medel kvalitet, III = Låg kvalitet

Matris över inkluderade artiklar

Författare År (för publikation) Land (där studien genomfördes)	Titel	Syfte	Metod (Design, urval, datainsamling och analys)	Deltagare (bortfall)	Resultat	Typ Kvalitet
Watkins, C., Hart, P.I., Mareno, N. 2016 USA	The effect of preceptor role effectiveness on newly licensed registered nurses' perceived psychological empowerment and professional autonomy	Att undersöka sambandet mellan nyutexaminerades uppfattning av effektiviteten av handledarrollens psykologiska empowerment och den professionella autonomin.	Design: tvärsnittsstudie Urval: Nyutexaminerade sjuksköterskestudenter äldre än 18, som kunde läsa och skriva på engelska, och varit legitimerade i mindre än 24 mån. Datainsamling: Enkätundersökning Dataanalys: Deskriptiv statistik	634 (-123) (-410) (-15) (-5) (-12)	Nyutexaminerade sjuksköterskor rapporterade att handledarnas roll hade varit mycket effektiv i deras psykologiska egenmakt och professionella autonomi med handledarskapet. Att få handledning i det praktiska visade sig vara avgörande för nyutexaminerade sjuksköterskors transition.	(P) II

Randomiserad kontrollerad studie (RCT), Klinisk kontrollerad studie (CCT), Icke - kontrollerad studie (P), Retrospektiv studie (R), Kvalitativ studie (K)
I = Hög kvalitet, II = Medel kvalitet, III = Låg kvalitet

Matris över inkluderade artiklar

Författare År (för publikation) Land (där studien genomfördes)	Titel	Syfte	Metod (Design, urval, datainsamling och analys)	Deltagare (bortfall)	Resultat	Typ Kvalitet
Woda, A., Thomas Dreifuherst, K., Garrier-Villarreal, M. 2019 USA	The impact of supplemental simulation on newly registered nurses	Att ta reda på om komplement till traditionella kliniska erfarenheter med simulering kontra att ersätta simulering med traditionella kliniska erfarenheter hade någon inverkan på nyutexaminerade sjuksköterskors uppfattning av kompetens, arbetsstress och arbetsglädje.	Design: kvasiexperimentell studie Urval: Bekvämlighetsurval. Nyutexaminerade sjuksköterskor med minst 4 månaders erfarenhet med genomsnittsålder 22 år Datainsamling: Självskattningsformulär Dataanalys: Deskriptiv statistik	225 (-110)	Program som använder simulering för att komplettera traditionella kliniska erfarenheter har god påverkan på nyutexaminerade sjuksköterskor	(CCT) II

Randomiserad kontrollerad studie (RCT), Klinisk kontrollerad studie (CCT), Icke - kontrollerad studie (P), Retrospektiv studie (R), Kvalitativ studie (K)
I = Hög kvalitet, II = Medel kvalitet, III = Låg kvalitet